

OBEC CHVALČOV OZNAMUJE

ČÍSLO 5 ROČNÍK XLXI

ZÁŘÍ – ŘÍJEN 2019

650 let výročí Chvalčova

650 let obce Chvalčova

Všechno začalo tím, že se po dědině potuloval člověk s kamerou na rameni a pořád cosi točil. Začalo se špekulovat, co je zač a jestli budeme zas v televizi jako při kauze Likérky Drak. Ale kdepak! To Jarda Šallé točil upoutávku k oslavám, která se povedla. Svěží, vtipná, na facebooku měla více než 20 000 zhlédnutí. Paráda.

Přípravy začaly samozřejmě probíhat mnohem, mnohem dříve, prošly peripetemi, které si nelze ani zapamatovat, natož popsat. A lidiček, kteří by si zasloužili poděkování, je takové množství, že by jejich seznam zabral celé stránky zpravodaje. Vezmeme to tedy odjinud.

Pátek 13. září: vernisáž pana Karla Bubílka, „našeho“ Karla Bubílka. Neznám jediného člověka, který by tohoto dědečka z pohádky neměl rád. A čím déle pana Karla znám, tím méně se tomu divím. Skromný, veselý, usměvavý. Však víme. Jeho obrazy a rukopis známe také všichni. Takže co o celé vernisáži říct a neopakovat se: snad se pan Karel nenazlobí, že budu citovat jeho historku, kterou na vernisáži vyprávěl. „Mám něco s nohou a Eva mě vyhnala k doktorovi. Nakonec jsem šel, protože to vážně bolí. A doktor mě prohlídnul a napsal do karty: Pacient fyzicky vypadá o 15 let mladší než je a psychicky je na tom lépe než jeho ošetřující lékař.“ Všichni panu Karlu Bubílkovi přejeme pevné zdraví, aby ještě dlouho tvořil k radosti a prospěchu nás všech.

Další zážitek spojený s páteční vernisáží bylo vystoupení pana Ladislava Morawetze. Přiznám se, že jsem byla zvědavá také na Matyáše, kterého jsem znala už jako malého kluka a který sbírá jednu cenu za druhou. Ale Matyáš byl ve škole a nemohl se dostavit. Pan Morawetz to rozjel na klávesovém nástroji tak, že mi okamžitě naskákala husina a chvílemi jsem dojetím cítila cvrčky v očích. A to byl teprve začátek!

Noc ze 13. na 14. září: úplněk v rybách. Předurčoval životní situace, které mohou životem člověka pořádně zamotat. Cloumání emocí více, než je záhodno. Zkrátka dožínkový úplněk. To aby toho nebylo málo. A opravdu. Po probdění noci se dalo očekávat cokoli. Nuže vydala jsem se ke kapli v Dědině, kde už byli seřazeni hasiči, zástupci školy, zastupitelé, zahrádkáři, sokolové, občani. Bylo krásně. Slunce svítilo přesně tak, jak jsme si všichni přáli. Z kaple zazněl hlas kněze a když se přidaly zpěvy scholy, k tomu výhled na Hostýn, opět se dostavily cvrčky v očích a emoce cloumaly více než bylo záhodno. Pan děkan požehnal nové hasičské cisterně a tříkolce, a už se všichni začali radit do společného průvodu. Průvod nebral konce. Chvalčovjáci opravdu přišli! A přišlo jich hodně. Fotila jsem, a nebyla jsem sama. Každý, kdo zná Bohuša z Uličky, ví, že je přítomen vždy a všude. Takže byl i tady. Lezl do každého záběru, ve svém bílém tričku svítil vedle hasičů, zahrádkářů, pletl se před cisternu, byl prostě všude. Chvalčovják jak se patří. To by chtělo panáka, prolétlo mi mimoděk hlavou a vida! V ten moment ke mně přiskočil Ladá Raab od zahrádkářů a nabídnul štamprlu té jejich zahrádkářské z Chvalčova. Kopla jsem do sebe slivovici na lačno, ale asi do ní ti naši zahrádkáři opravdu přidávají něco „navíc“, protože mi udělala tááák dobře. S tím, že všechno funguje, jak má, jsme pomalu došli před školu, kde už byli na pódiu připraveni Boženka Studená a Jarda Maniš. Skvělá dvojka, která s přirozenou grácií a vtipem provedla veřejnost celým programem. Jak náročný úkol to je a jak dobře se ho ti dva zhostili, musel uznat prostě každý.

„Nic mi není, přesto melu z posledního...“

Všichni byli na svém místě. Stánek s pivem, trdelníky, Žabčikovi, občerstvení... Opět Šallé s kamerou a Bohuš jakbysmet.

Show mohla začít.

„...těžko říct o tom něco konkrétního.“

Přišli všeci. Vystoupily děcka, aj Vsacan. Promluvili zástupci všeho možného, a pan Čunek nakonec skočil z pódia přes zábradlí. Žasli jsme, jaký je to jura, a byli rádi, že si nic nezломil. A dokonce přišel i kouzelník.

Žilo to před školou, ve škole, za školou, v kulturáku, všude. Počasí bez mráčku, ten nahore vyslyšel naše modlitby. To kdyby neudělal, tak jsme....

*„Nic mi není, přesto melu z posledního,
těžko říct o tom něco konkrétního.*

Žádný slova, žádný tváře...“

Když ještě v pondělí Pavel Kubaník se svým bohorovným klidem pronesl, že dosud netuší, kde výstava starých fotek bude, polkli jsme na prázdno. Ale protože Pavla už trochu známe, věděli jsme, že výstava bude. A byla. A povedla se.

Vlastně všecko se povedlo.

*„žádný slova, žádný tváře,
a každý sám sobě jsme lhářem.“*

To znali nazpaměť všichni, kdo se poslední týden motali kolem Boženky. Dala to! Mňága a Žďorp vyběhli na pódium a rozjeli to jako za mlada. Tolik lidí Chvalčov nezažil a nezažije dalších 650 let!

Ještě Reflexy a budeme si moct definitivně oddechnout. Všude lidí a lidí...

A ráno ten s prominutím „bordel!“

Ale kupodivu i na to uklízení se nás sešlo hodně. A to nebývá zvykem. Aj Bohuš přišel.

S chutí do toho, půl je hotovo. Půlroční přípravy a práce odnesl vítr a čas. Přesto věřím, že se 14. září 2019 stalo něco výjimečného. V podhostýnských horách, v tom našem Chvalčově alespoň na jeden den byla cítit sounáležitost. Opravdu byla. Já ji cítila a viděla všude. A o to šlo. Za to všechno stálo.

Mgr. Jitka Dostálová

Oslavy 650. výročí obce

Zprávy z obecního úřadu

Usnesení ze zasedání RO Chvalčov ze dne 1. 8. 2019

RO projednala a rozhodla:

- a schvaluje cenovou nabídku od firmy Milan Charvát na výměnu 2 kotlů v bytovém domě č.p. 772 za cenu 158 579 Kč (cena bez DPH).
- a schvaluje v souvislosti s probíhající rekonstrukcí školní budovy ZŠ hospodářská část vícepráce v celkovém objemu 818 909 Kč (cena bez DPH) a méněpráce v celkovém objemu 346 808 Kč (cena bez DPH). Nutnost provést vícepráce byla zjištěna v průběhu rekonstrukce, v méněpracích je vypuštěno vybudování retenční nádrže.
- a schvaluje uzavření smlouvy o právu provést stavbu vodovodní, kanalizační, plynové přípojky, přípojky NN a sjezdu na místní komunikaci na obecním pozemku parc.č. 620/78 v k.ú. Chvalčova Lhota s paní Tesařovou Kamilou a zároveň schvaluje napojení na vodovodní řad ve vlastnictví obce.
- a schvaluje cenovou nabídku od firmy Amper Market na zajištění sdružených služeb dodávky elektrické energie pro obec Chvalčov na období od 1.1.2020 do 31.12.2021.
- a schvaluje úhradu za provedení dodatečných rozborů vody ze zdrojů pitné vody pro obecní vodovod firmě SKD Lipník nad Bečvou. Nová povinnost vychází z právní normy, která platí od 1.2.2019 a není zahrnuta v kalkulaci za odběr pitné vody pro rok 2019.
- a schvaluje zadání objednávky projektantovi ing. Zobaníkovi na úpravu evidence vodovodů a kanalizací v majetku obce a na vyhotovení plánu financování vodovodů a kanalizací na rok 2019 – 2024.
- a doporučuje ZO schválit odprodej obecního pozemku parc. č. 352/1 v k.ú. Chvalčova Lhota, druh pozemku zahrada o celkové výměře 793 m², která je vyznačena v geometrickém plánu č. 709-42/2019.
- a schvaluje uzavření smlouvy s Zeměměřičským úřadem k nabytí oprávnění k výkonu práva užít data ve formě digitálního produktu – Ortofoto České republiky za cenu 1 950 Kč v souvislosti s používáním geoportálu Misys.
- a schvaluje cenovou nabídku od firmy Alexandr Michajlovič – Tiskárna Kroměříž za tisk 1 000 ks brožur k 650 letům obce Chvalčov za celkovou cenu 46 900 Kč (cena bez DPH).
- a schvaluje cenovou nabídku na doplnění propagačních magnetek s novými motivy Chvalčova a Svatého Hostýna za celkovou cenu 8 379,34 Kč (cena bez DPH).
- a schvaluje cenovou nabídku na trička s potiskem k 650 letům obce – celkem bude vyrobeno 500 ks triček za celkovou cenu 35 460,33 Kč (cena bez DPH). Trička budou sloužit k propagaci obce a budou nabízena k prodeji u příležitosti oslav 650 let obce.
- a schvaluje založení facebookové stránky obce Chvalčov.

RO bere na vědomí:

- zprávu Odboru pro územní plánování a stavebního řádu v BpH o uplatňování územního plánu obec Chvalčov v letech 2014–2019.
- oznámení MÚ BpH Odboru územního plánování a stavebního řádu o zahájení řízení o změně stavby u srubového RD na poz. Parc.č. 22/2, 1122/1 a 1122/2

v k.ú. Chvalčov – posun oplocení kolem jižní hranice parcely č.22/2 v k.ú. Chvalčov.

- sdělení SPÚ – o zahájení řízení o komplexních pozemkových úpravách v k.ú. Chvalčov a části k.ú. Chvalčova Lhota a bere na vědomí žádost SPÚ o sdělení podmínek k ochraně obecních zájmů.

Usnesení ze zasedání zastupitelstva obce ze dne 13. 8. 2019

Zastupitelstvo obce projednalo

- a schvaluje program jednání.
- a schvaluje volbu ověřovatelů zápisu, jmenování sčítatele hlasů a zapisovatelů.
- a schvaluje zprávu o činnosti rady obce za období od 20.5.2019 do 13.8.2019.
- a schvaluje Obecně závaznou vyhlášku č.1/2019, o místních poplatcích v projednaném znění.
- a schvaluje Obecně závaznou vyhlášku č.2/2019, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů.
- a schvaluje Obecně závaznou vyhlášku č.3/2019, o stanovení systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Chvalčov.
- a schvaluje odprodej obecního pozemku parc.č. 350/8, druh pozemku zahrada, v k.ú. Chvalčova Lhota, o výměře 12 m2, manželům Dvořákovým za cenu 200,00 Kč za 1 m2. Náklady převodu hradí kupující.
- a schvaluje odprodej obecního pozemku parc.č. 352/1 dle GP č. 709-42/2019 v k.ú. Chvalčova Lhota, o celkové výměře 793 m2 zájemci s nejvyšší nabídkovou cenou, nejméně však za tržní cenu stanovenou znaleckým posudkem. Způsob prodeje - obálková metoda.
- a schvaluje bezúplatný převod pozemku parc.č. 1084, druh ostatní plocha, ostatní komunikace, o výměře 4 399 m2 v k.ú. Chvalčov, od ČR do vlastnictví obce.
- a schvaluje uzavření Smlouvy o vzájemné spolupráci mezi Městem Bystřice pod Hostýnem, IČ: 00287113, Masarykovo nám. 137, 768 61 Bystřice pod Hostýnem a Obcí Chvalčov, IČ: 00488895, Obřanská 145, 768 42 Chvalčov za účelem realizace investiční akce „Cyklostezka Bystřice pod Hostýnem – Chvalčov“.
- a schvaluje rozpočtové opatření č. 3/2019 v projednaném znění.
- informaci o průběhu příprav oslav 650 let obce.

Zastupitelstvo obce bere na vědomí

- kontrolu usnesení č. 5/2019 ze zasedání ZO Chvalčov ze dne 20.05.2019.
- informaci o stavu realizace investičních a údržbových akcí letošního roku.
- a) závěrečný účet Podhostýnského mikroregionu, který byl schválen členskou schůzí Podhostýnského mikroregionu dne 14.06.2019: Členská schůze DSO schvaluje závěrečný účet DSO Podhostýnského mikroregionu za rok 2018 bez výhrad. Zároveň bere na vědomí, že PMR dosáhl za rok 2018 záporného výsledku hospodaření ve výši 89 289,14 Kč.
- b) závěrečný účet Svazku obcí pro hospodaření s odpady, který byl schválen členskou schůzí Svazku obcí dne 21.05. 2019 s výrokem: Členská schůze schvaluje závěrečný účet Svazku obcí pro hospodaření s odpady za rok 2018, souhlasí s celoročním hospodařením, a to bez výhrad. Zároveň bere na vědomí, že Svazek

obcí pro hospodaření s odpady dosáhl za rok 2018 záporného výsledku hospodaření ve výši 3 941 560,40 Kč.

- informaci o průběhu příprav oslav 650 let obce.

Zastupitelstvo obce ukládá

- pověření Radě obce k provedení prodeje obálkovou metodou obecního pozemku parc.č. 352/1 dle GP č. 709-42/2019 v k.ú. Chvalčova Lhota, o celkové výměře 793 m² zájemci s nejvyšší nabídkovou cenou, nejméně však za tržní cenu stanovenou znaleckým posudkem.

Usnesení ze zasedání RO Chvalčov ze dne 14. 8. 2019

RO projednala a rozhodla:

- a schvaluje uzavření Dodatku č.1 ke Smlouvě o dílo ze dne 21.5.2019, uzavřenou se společností Proving s.r.o., jejímž předmětem je zhotovení stavby s názvem „Chvalčov-Rekonstrukce školní budovy ZŠ hospodářská část. Dodatkem č.1 k této smlouvě o dílo se mění sjednaný termín dokončení na 29.11.2019 a cena díla na 6 668 055,00 Kč (cena vč. DPH).
- a schvaluje pronájem fotbalového hřiště panu Robertu Novákovi, Lipová 99, Dřevohostice 75114, za účelem uspořádání soukromé akce, akce se bude konat 24.8.2019 od 17:00 do 1:00 hod., cena pronájmu je 3 000 Kč (cena vč. DPH).

Usnesení ze zasedání RO Chvalčov ze dne 5. 9. 2019

RO projednala a rozhodla:

- a schvaluje zařazení paní Petry Sangetové do seznamu uchazečů o obecní byt.
- a schvaluje uzavření smlouvy s Walters Kluwer ČR a.s. o prodloužení a rozšíření právní podpory pro obce – ASPI.
- a schvaluje žádost paní Jany Dresnerové na uspořádání bazárku v KD ve Chvalčově ve dnech 25.-26.10.2019 – výměna zboží mezi maminkami.
- a neschvaluje uzavření smlouvy o právu provést stavbu na obecním pozemku parc.č. 364/1, v k.ú. Chvalčova Lhota na ploše cca30 m², na základě žádosti o udělení souhlasu obce – žadatel Ing. Petr Tyšlic, ze dne 5.9.2019.
- schvaluje vyřazení žadatelů o obecní byt, kteří jsou uvedeni v příloze č.1 k zápisu z jednání RO ze dne 5.9.2019.
- a schvaluje žádost Ing. Tomáše Staňka na krátkodobé uložení stavebního materiálu na obecním pozemku, parc. č. 1163/3 v k.ú. Chvalčov, na travnaté ploše u křižovatky místních komunikací ulic Dědina, Na Chaloupkách a Na Kůtku.
- a schvaluje zřízení věcného břemene ve prospěch RNDr. Dany Trefílkové a Milana Trefílka, Pod Hostýnem 631, Chvalčov 76872, na obecním pozemku parc.č. 352/1, v k.ú. Chvalčova Lhota o celkové výměře 793 m² a na obecním pozemku parc.č. st. 67/2 v k.ú. Chvalčova Lhota o celkové výměře 432 m².
- a schvaluje žádost OZS sociální podnik na konání Voříščíady v areálu Pod Kozincem, která se uskuteční dne 21.9.2019 od 13:00 hod.
- a schvaluje oslovit zástupce Hasičské vzájemné pojišťovny, a.s. na vypracování havarijních pojistných smluv na novou hasičskou techniku CAS a čtyřkolku Polaris.

RO bere na vědomí:

- oznámení firmy EKO-KOM a.s., že dne 17.9.2019 provede v naší obci audit o pravdivosti a úplnosti informací, které obec poskytla dle smlouvy a ověří vznik nároku na odměnu.
- nabídku Hasičského záchranného sboru České republiky na pomoc v organizování preventivní požární ochranné činnosti.
- informaci Zlínského kraje o zajištění dopravní obslužnosti kraje veřejnou linkovou autobusovou dopravou na nejbližší období.
- žádosti o odkup obecního pozemku parc.č.352/1 v k.ú. Chvalčova Lhota o celkové výměře 793 m².
- nabídku od firmy BNC elektro, spol. s r.o. na úpravu osvětlení v přísálí KD za cenu 15 000 Kč (bez DPH).
- žádost paní Kolaříkové Ludmily, V Uliče 136, Chvalčov na řešení pozemkových nesrovnalostí na parc.č.st. 67/17.
- pozvánku na XXVII. Muklovskou pouť na Svatém Hostýně od Konfederace politických vězňů ČR, která se koná dne 7.9.2019.
- rozhodnutí Odboru životního prostředí BpH o trvalém odnětí lesního pozemku parcelní číslo 270/5 o výměře 332 m² v k.ú. Chvalčov.

Usnesení ze zasedání RO Chvalčov ze dne 24. 9. 2019

RO projednala a rozhodla:

- a schvaluje uzavření smlouvy č. D/2049/2019/KH se Zlínským krajem o poskytnutí dotace na realizaci projektu „pořízení nové požární techniky – nákup cisternové automobilové stříkačky pro JSDHO Chvalčov v rámci spolufinancování Programu MV-GRŘ HZS ČR do výše 500 000,- Kč.
- a schvaluje uzavření smlouvy č. 01201911 o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí České republiky na základě Rozhodnutí ministerstva životního prostředí ČR. Fond se zavazuje poskytnout podporu formou dotace ve výši 316 156 Kč (60 % způsobilých výdajů). Podpora je určena na akci „Chvalčov – vrt HVCH2 – posilový zdroj vody pro obec“ – jedná se o posilový zdroj vody pro naši obec v blízkosti ulice U Revíru.
- a schvaluje uzavření smlouvy o zřízení věcného břemene č. OT-014330054831/001 s E.ON Distribuce, a.s. Věcné břemeno umožní zřídit a provozovat na parc. č. 620/78 v k.ú. Chvalčova Lhota, energetickou distribuční soustavu – zemní kabelové vedení NN, kabelový pilíř SS200 – název stavby: „Kokta, Chvalčov – Svod Kab do SS200.
- a schvaluje uzavření smlouvy o smlouvě budoucí s E.ON Distribuce, a.s. o zřízení věcného břemene v souvislosti s realizací projektu „Chvalčova Lhota, Aliacem – přeložka vedení VN na obecních pozemcích parc.č.476/3, 465/3, 452, 449/1 vše v k.ú. Chvalčova Lhota.
- a schvaluje ZŠ a MŠ výměnu 4 ks venkovních kamer a úhradu škod na zařízení kotelny, které způsobil úder blesku.
- a schvaluje návrh ředitele ZŠ a MŠ Chvalčov na uzavření provozu mateřské školy a školní družiny dle předloženého rozpisu.
- a schvaluje za dodavatele pokládky nového umělého trávníku na hřiště v areálu ZŠ Chvalčov firmu Funny sport s.r.o., za cenovou nabídku 558 419 Kč (cena bez DPH) a schvaluje uzavřít s firmou Funny sport s.r.o. na výše zmíněnou akci smlouvu o dílo.

- a doporučuje zastupitelstvu obce odsouhlasit uzavření smlouvy o bezúplatném převodu pozemku parc.č. 273/22, druh pozemku: ostatní plocha, zapsaný na listu vlastnictví č. 1204, pro kat. území Chvalčova Lhota, obec Chvalčov, okres Kroměříž.

RO bere na vědomí:

- pozvánku na Den malých obcí, který se koná v Olomouci dne 14.11.2019.
- zápis z přezkoumání hospodaření obce Chvalčov v období od 1.1.2019 – 30.6.2019 se závěrem, že nebyly zjištěny chyby a nedostatky.
- Rozhodnutí Městského úřadu Bystřice pod Hostýnem, odboru životního prostředí ve věci trvalého odnětí lesních pozemků parc.č. 270/4 a parc.č. 270/6 o celkové výměře 152 m², v k.ú. Chvalčov.
- návrhy havarijního pojištění od Hasičské vzájemné pojišťovny na novou hasičskou techniku – CAS a čtyřkolku Polaris.
- nabídku provozování služby Senior TAXI.

RO ukládá:

- starostovi obce poskytnout písemně závazné souhlasné stanovisko k územnímu souhlasu s provedením ohlášeného stavebního záměru na stavbu „Stavební úpravy, přístavba a nástavba rekreačního objektu ev.č. 30 v k.ú. Chvalčova Lhota.
- starostovi obce vyjádřit se k projektu Oprava vodovodní nádrže “Polesí“ Chvalčov, která je v majetku Arcibiskupských lesů a statků Olomouc s.r.o.

Slovo starosty

Vážení spoluobčané,

letos uplynulo již 30 let od 17.listopadu 1989. Tento den si připomínáme jako výročí Sametové revoluce, konec jedné a začátek další etapy historie naší země. Od roku 2000 je 17. listopad po právu státním svátkem s názvem „Den boje za svobodu a demokracii“.

V naší historii jsou ve dvacátém století dva mimořádné 17. listopady, které spolu souvisí. Prvním z nich je datum studentské manifestace po pohřbu studenta Jana Opletala 17. listopadu 1939 v Praze. Tato se stala posledním odporem českého lidu proti německé okupaci Čech a Moravy. Následně byly zavřeny české vysoké školy, představitelé studentů byli pozatýkáni, devět jich bylo popraveno, 1200 studentů bylo zbito a odvečeno do koncentračních táborů. 17. listopad byl pak v roce 1941 v Londýně vyhlášen mezinárodním dnem studentstva.

Druhá studentská manifestace v Praze 17. listopadu 1989, na které se smrt Opletala připomínala, vedla přímo ke konci komunistického režimu. Brutální zásah policie proti této manifestaci totiž nastartoval Sametovou revoluci, která minulý režim smetla.

Tváří revoluce se stal Václav Havel, který je českým i světovým hrdinou boje za svobodu a demokracii. Nic na jeho významu neubírá to, že je dnes jeho přínos bagatelizován a že je slavnější ve světě než doma.

I když existuje mnoho výkladů a účelových interpretací pozadí listopadových událostí, faktem zůstává, že studenti vyvolali mohutné vzepětí občanské soudržnosti,

hrdosti a solidarity. Účastníci vzpomínají na tehdejší dění jako na velmi silný zážitek plný velkých a optimistických očekávání. Pád komunistického režimu vedl k přeměně politického zřízení na demokratické principy. K urychlení změn přispěl rozpad bývalého Východního bloku i narůstající nespokojenost obyvatelstva s ekonomickými a politickými poměry.

Po padesáti letech tehdy občané získali svobodu. Dnešním mladým se zdají neuvěřitelná omezení, jaká život v totalitě přinášel. Svoboda je základní podmínkou pro plnohodnotný život. Život ve svobodě je však náročný, vyžaduje odpovědnost a toleranci. Svoboda je snadno zranitelná, a proto je třeba o ni stále pečovat a vždy stojí za to bránit ji proti totalitním ideologiím typu fašismu nebo komunismu. Stále existuje nebezpečí vzniku nových ideologických směrů, které v počátku nepůsobí agresivně, v koncích však znamenají zkázu v podobě totalitního teroru. Je stále platné rčení, že k vítězství zla stačí, aby slušní lidé neudělali nic proti. V zájmu našich dětí opatrujme svobodu a nepodléhejme pesimismu jenom proto, že se třeba momentálně nedaří.

Rychlá a snadná řešení vždy zavánějí totalitou na dlouhou dobu. A to bychom našim potomkům snad do vínku dávat nemuseli.

Dnes, kdy je společnost, jak se s oblibou říká, rozdělená, zůstává odkaz 17. listopadu majákem, který může přispět k orientaci ve složitostech světa a života. Stačí se zamyslet a zavzpomínat.

Ing. Antonín Stodůlka

Vítáme mezi nás nové občánky:

Sofie LANGSTEINOVÁ
Adéla ZAPLETALOVÁ
Petr SCHYBOL
Bibiana NOVÁKOVÁ

Rodičům přeje hodně radosti a maličkým krásný a spokojený život.

Řady chvalčovských občanů opustili:

Kateřina PICHALOVÁ	41 let
Stanislav JAKŠÍK	83 let
Zdeněk BŘEZINA	64 let
Jaromír TVARŮŽEK	77 let

Pozůstalým rodinám vyslovujeme upřímnou soustrast.

Podzimní vítání občánků:

V sobotu 5. října 2019 se uskutečnilo v naší obřadní síni v pořadí již 35. vítání nových občánků. Ke slavnostnímu obřadu se dostavily 4 rodiny se svými nejmenšími.

Místostarosta obce Ing. Jan Chlápek přivítal nejmladší chvalčovské občánky - Adélku ZAPLETALOVOU, Sabinku KUTĚJOVOU, Emičku VEČEŘOVOU a Šimonka SKOPALÍKA.

K důstojnosti slavnostního obřadu, který je vždy pro každou rodinu zvlášť, přispěl dětský pěvecký sbor pod vedením paní učitelky Mgr. Aleny Konečné a nezbytný hudební doprovod pana Petra Balgy. Všem účinkujícím patří upřímné poděkování.

Adélka Zapletalová

Sabinka Kutějová

Emička Večeřová

Šimoněk Skopalík

Jubilant

Nedávno oslavil významné životní jubileum náš občan pan Václav Skýpala. Přejeme oslavenci pevné zdraví a mnoho spokojenosti do dalších let.

Co bychom měli vědět

Poplatek za svoz komunálního odpadu od 1.1.2020

Zastupitelstvo obce Chvalčov na svém zasedání dne 13.8.2019 schválilo Obecně závaznou vyhlášku obce Chvalčov č. 2/2019, o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Vyhláška byla vydána zejména z důvodu úpravy sazby poplatku, který se zvyšuje od roku 2020 na 400,00 Kč na poplatníka. Dovolte mi, abych podrobněji popsal důvody, které nás vedly k tomuto nepopulárnímu kroku a také postup tvorby poplatku.

Sazba poplatku je dle zákona o odpadech č. 185/2011 Sb. tvořena ze dvou částek, a to:

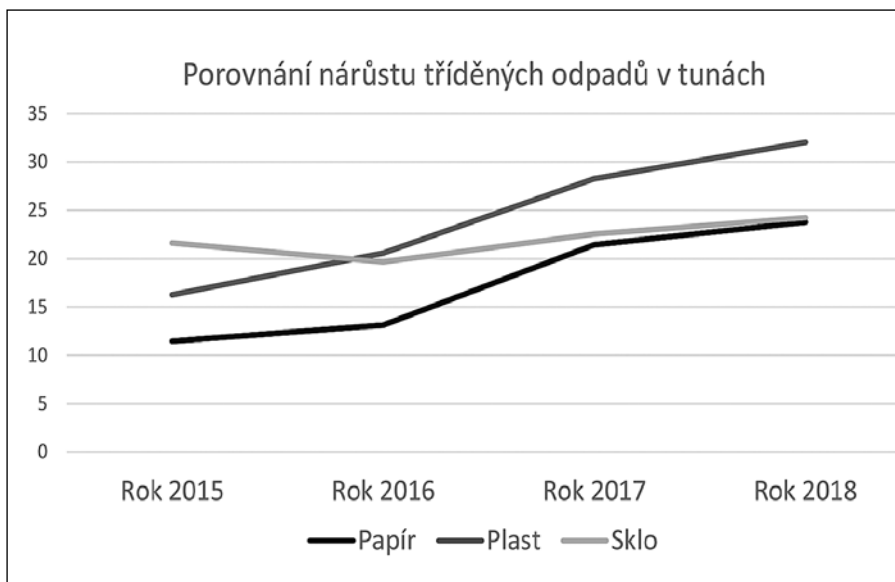
- z částky, jejíž horní zákonnou hranicí je až 250,00 Kč za poplatníka a kalendářní rok
- z částky stanovené na základě skutečných nákladů obce předchozího kalendářního roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu, jejíž maximální výše je až 750,00 Kč za poplatníka a kalendářní rok.

První část sazby je plně v kompetenci zastupitelstva obce, které ji stanoví dle svého uvážení. Do této části sazby se promítá především vůle obce přispívat na provoz systému nakládání s komunálním odpadem z vlastních prostředků. Touto částí jsou totiž kompenzovány náklady, které nelze v druhé části sazby do rozúčtování zahrnout, zejména náklady na sběr a svoz tříděného komunálního odpadu, náklady na provoz sběrného dvora, náklady na likvidaci nebezpečného odpadu a stavební suti, náklady na likvidaci černých skládek, náklady na údržbu a úpravy kontejnerových hnízd atd. Zastupitelstvo schválilo první část sazby ve výši 51,00 Kč. Druhá část sazby vychází ze zjištěných nákladů. Za rok 2018 je v obci Chvalčov částka za sběr, svoz a uložení netříděného komunálního odpadu dle skutečných nákladů 349,00 Kč na poplatníka. V součtu tedy vychází celková sazba na 400,00 Kč. Úpravou poplatku s platností od 1.1.2020 reaguje obec také na avizované navýšení nákladů Skládky BpH na odvoz a uložení komunálního odpadu pro rok 2020. I přes razantní zvýšení poplatku na 400,00 Kč, stále bude mít obec Chvalčov tento poplatek jeden z nejnižších v porovnání s okolními obcemi.

Vývoj vytríděného odpadu

V tabulce viz níže uvádím porovnání objemu vytríděného odpadu v letech 2015 – 2018. Pro porovnání jsem vybral z tříděného odpadu papír, plast a sklo, tedy odpady, které nejčastěji a denně třídíme a mají největší vypovídající schopnost o nárůstu objemu odpadů. Z tabulky a přiloženého grafu je zřejmé, že za poslední 4 roky došlo k výraznému nárůstu u těchto druhů odpadů. U plastů a papíru je to dvojnásobné množství.

(tuny)	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Papír	11,46	13,11	21,44	23,77
Plast	16,26	20,58	28,28	32,03
Sklo	21,61	19,66	22,55	24,22
Celkem	49,33	53,35	72,27	80,02

Množství tříděného odpadu nám výrazně vzrostlo, ale co je také velmi důležité, je skutečnost, že množství směsného, netříděného komunálního odpadu je stále na stejné úrovni – viz tabulka níže.

(tuny)	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018
Směsný komunální odpad	258,13	269,74	269,02	254,73

Nárůst celkových odpadů souvisí jistě s lepší ekonomickou situací ve společnosti, více se spotřebovává, více se utrácí za zboží a tím vzniká více odpadů. Je určitě pozitivním zjištěním, že v naší obci to není na úkor netříděného komunálního odpadu. Třídění odpady by mělo být samozřejmostí pro každého z nás, velká část vytříděného odpadu je recyklovatelná a zpět použitelná pro další zpracování. Tříděním chráníme naše křehké životní prostředí a nevytváříme zbytečné nároky na skládkování netříděného komunálního odpadu. Vytříděný odpad je finančně podporován firmou EKO-KOM, a.s., která nám také odborně vyhodnocuje úsporu vůči životnímu prostředí díky třídění, sběru a recyklaci využitelnosti složek komunálních odpadů, včetně obalových. V roce 2018 jsme za obec Chvalčov dosáhli tímto úsporu vůči životnímu prostředí, která představuje emise CO₂: 103,128 tun a úspora energie 2 716 217 MJ. Obec Chvalčov se snaží podchytit všechny objemy vytříděných odpadů a zasílat tyto údaje firmě EKO-KOM, a.s., včetně sběru papíru, který organizuje naše ZŠ a MŠ Chvalčov, proto bych požádal Vás, kteří odevzdáváte železný odpad do sběrných surovin, abyste přinesli doklad o odevzdaném železném odpadu na obecní úřad.

Ing. Jan Chlápek, místostarosta obce

650 let Chvalčova

Nová hasičská technika obce Chvalčov

Při oslavách první písemné zmínky obce Chvalčov se uskutečnilo svěcení a žehnutí nové hasičské techniky u kapličky v Dědině při slavnostní mši. Techniku posvětili a požehnali děkan Jerzy Walczak, farář Jan Hrudík a kaplan Michal Zahálka.

Dovolte mi, abych Vám představil novou hasičskou techniku obce Chvalčov. Jedná se čtyřkolku Polaris Ranger a hasičskou cisternu CAS 20 Tatra 815.

Jako první bych se rád zmínil o čtyřkolce a přívěsném vozíku. Jedná se o čtyřkolku s pohonem všech kol a uzávěrkou předního diferenciálu. Tento stroj je určen převážně do těžkého terénu na zimní období - je vybaven pásy do hlubokého sněhu. Osádku tvoří až tři osoby. Tato čtyřkolka bude sloužit hlavně u lesních požárů v nepřístupném terénu při přepravě hasičů a jejich vybavení, nebo při vyhledávání ztracených osob v neznámém terénu. Dále bude sloužit při svozu či převozu zraněných osob v Hostýnských vrších.

Cena čtyřkolky je 736 498,-Kč, cena vozíku 50 900,-Kč. Tato technika je doposud hrazena v celkové výši obcí Chvalčov, je ale naděje na získání finanční podpory

Nová hasičská technika

z dotačního titulu z IROP prostřednictvím Místní akční skupiny MAS Podhostýnska, kde by dotace činila 95% z celé částky.

Rád bych také představil novou chvalčovskou cisternu s oficiálním názvem CAS 20 Tatra T815. Tato cisterna je na podvozku českého výrobce Tatra s připojeným náhonem předních kol a uzávěrkou diferenciálu. Cisterna je určena pro přepravu šesti hasičů. Nádrž na vodu o objemu 4600 l a 300 l pěnidla. Nástavbu dodala a vyrobila firma THT Polička. Cena za cisternu je 6 532 790,- Kč. GŘ HZS ČR za příspěvní kanceláře pojistitelů poskytla dotaci ve výši 2 500 000,-Kč. Zlínský kraj se podílí částkou ve výši 500 000,-Kč. Zbytek částky 3 532 790,-Kč byl uhrazen z rozpočtu obce Chvalčov. Tato nová cisterna nahradí dosluhující hasičský speciál Škoda Liaz, který je z roku 1981.

Touto cestou bych chtěl poděkovat jménem svým i všech hasičů ve Chvalčově starostovi obce, obecní radě a obecnímu zastupitelstvu, že našli shodu a tyto projekty podpořili. Dále bych chtěl poděkovat všem, kdo se na zakoupení této techniky podíleli. Všem našim hasičům bych také rád popřál, pokud tato technika vyjede z hasičské zbrojnice na výzvu operačního střediska ve Zlíně či za jakýmkoli jiným účelem, aby se vždy a všichni vrátili v pořádku a ve zdraví nazpět na svou základnu.

Zdeněk Sedlář, velitel JSDH obce Chvalčov

Den otevřených dveří firmy WASHINA engineering s.r.o.

Dne 14. září, u příležitosti oslav 650 let obce Chvalčov a 12. výročí založení firmy, proběhl Den otevřených dveří v naší firmě.

Ke spokojenosti návštěvníků připravili zaměstnanci firmy bohaté občerstvení s příjemným posezením v objednaném slunečném dni. Ve venkovních prostorách firmy bylo přichystáno mnoho atrakcí a zábavných programů, kterých se mohli zúčastnit jak děti, tak i dospělí.

Návštěvníci, kteří se chtěli dozvědět o technologiích a historii firmy víc, zanechali řádicí děti venku a měli možnost při organizovaných prohlídkách projít veškeré prostory.

Při vstupu do výrobních prostor návštěvníci nejdříve zhlédli video, kde se seznámili s historií firmy a ukázkou výrobků. Poté následovala komentovaná prohlídka výrobních prostor. Většina návštěvníků byla velmi překvapena moderním strojovým vybavením a celým výrobním procesem. Někteří neměli ani tušení, co vše se tady vyrábí.

Návštěvnost předčila naše očekávání. Přišlo mnoho lidí nejen z Chvalčova, ale i z okolí.

Potěšila nás návštěva pana starosty Ing. Antonína Stodůlky s hejtmánem Zlínského kraje Jiřím Čunkem a senátorkou Šárkou Jelínkovou. I když se brány firmy měly zavřít v 15 hod., pro velký zájem bylo otevřeno do 16.30 hodin.

Den otevřených dveří

Tímto děkuji zaměstnancům firmy WASHINA engineering a všem, kteří se podíleli na zabezpečení této úspěšné akce.

Velké díky patří především panu Ing. Jiřímu Vašinovi za možnost uskutečnění této akce a zaštitění celého Dne otevřených dveří 2019. Do dalších let přeji mnoho úspěchů nejen jemu, ale i všem zaměstnancům firmy.

Ing. Ivana Vašinová

Zápisky z kronik

Rok 1960

V měsíci lednu rozvinula se u nás velmi pěkně družstevní škola práce. Až 30 posluchačů týdně velice pozorně poslouchalo výklady odborníků.

Jak se pohybovaly letos ceny hospodářských produktů: dobytka: jalovice, býčci, telata 9,--kč za 1kg, vepří, drůbež 11,--kč za 1 kg, obilí: žito 145,--kč za 1q, pšenice 135 kč,--za 1q, ječmen 111kč,-- za 1q, brambory 47 kč za 1q, mléko 1,80 l, vejce 0,56 kus.

Začátkem dubna sehráli žáci národní školy dětskou hru „Šípková Růženka.“ Byla to pěkná pohádka, která ukázala dětem i dospělým rozdíl mezi životem minulým a přítomným, kdy u nás už nesedí páni se založenýma rukama, ale lidé, kteří vědí, kde je jejich místo v budování vlasti.

Od 1. července 1960 jsme okrajovou obcí okresu kroměřížského.

Volby do MNV a ONV a NS. V prvním květnovém týdnu vystaveny byly voličské seznamy k veřejnému nahlédnutí.

12. května bylo odvoleno 99,4 % z počtu zapsaných voličů 1041.

Jak byla rozdělena práce MNV. Plénum tvoří všichni zvolení poslanci. Rada 11 členů. Komise: zemědělská , předsedou Findeis Jan, 7 členů, finanční předseda Pecháček Karel, 5 členů, kulturně školská komise, předseda Jaromír Langer, 9 členů, technická komise, předseda František Ordáň, 5 členů, komise místního hospodářství, předseda Alois Zmrzlík, 5 členů, komise sociální a bytová, předseda Jindřich Klíma, 6 členů, komise pro místní bezpečnost, předseda František Kadlec, 6 členů, komise plánovací, předseda Vincenc Janečka, 6 členů, komise cestovního ruchu.

V roce 1960 žilo v naší obci 1583 obyvatel. V tomto roce bylo přivítáno 21 dětí. Zemřelo 12 občanů.

V kině se odehrálo 228 představení, které zhlédlo 21 202 návštěvníků, na vstupném zaplatili 40 901,80kč.

Od 1. dubna je u nás v provozu poštovní úřad. Je umístěn v prvním poschodí MNV. Vedoucí je Milada Večeřová a listonoš Karel Žůrek z B.p H.

Otevírání nové školy bylo určeno na neděli 11. září. Slavnostní průvod se shromažďoval na dolním konci na začátku vesnice. Od sedmi hodin tam vyhrávala hudba. V čele průvodu nesli členové ČSM vlajku. Za nimi kráčely děti v krojích, pionýři a nekrojané děti se svými učiteli. Následovala dlouhá řada pozvaných hostů i chvalčovských občanů. Klíče od nové školy převzal ředitel J. Langer. Předseda ONV Alois Šebestík přestříhl pásku na dveřích a hudba začala hrát „Píseň práce.“ Novou školní budovou proudily davy lidu. Mnozí se slzami v očích porovnávali svá školní léta se školními léty našich dětí. Když viděli ty stohy knih, sešitů a různých pomůcek darovaných státem našim školákům, i ti škarohlídové si uvědomovali, že je na místě, když se mluví o tom, že naše republika již z velké části socialistickou je. Spokojeni

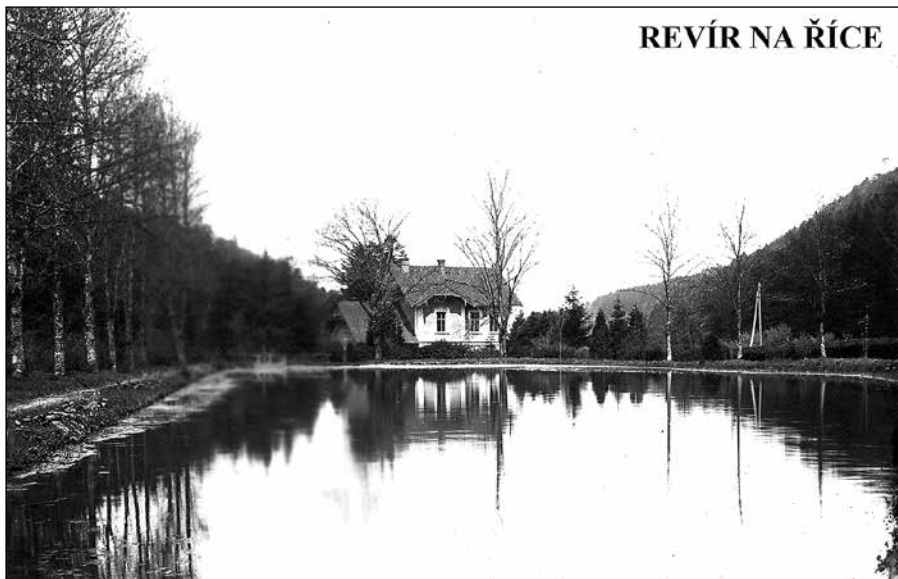

Brigádnické hodiny

se svou prací, s odhodláním pustit se do nových brigád na výstavbě kulturního domu zakončili občané nezapomenutelný den otevření nové školy. Celá slavnost byla zfilmována. Film vyroben ve filmových ateliérech v Gottwaldově a uschován ve školním archívu.

Učňovská škola lesnická, přemístěna do Chvalčova byla už roce 1950 z Písečného u Hodonína. Na Chvalčově byl internát a základní odborná škola byla v Bystřici pod Hostýnem, kamž odcházeli žáci na vyučování odborných předmětů. Aby hlavní budova bývalého revíru vyhovovala, byla její část přistavena na poschodí, vnitřek upraven tak, aby sloužil internátnímu ubytování. V prvních letech bylo zde umístěno 35 žáků. Počet stále rostl a v roce 60 je jich 48. Musela být přistavena šatna, nouzová dřevěná budova jako tělocvična, kabinety, kancelář, skladiště, sborovna. Izolační místnost a dílny upraveny ze stájí. Upravil se park a dodělává se hřiště pod rybníkem.

Lidová myslivecká společnost čítá letos 14 členů. Je to nejmenší složka v obci, a přesto vyvinula velmi pěknou činnost, nejen ve své vnitřní, ale i brigádnické práci. Svaz československo – sovětského přátelství je po Požárnících nejpočetnější složkou v naší obci. Čítá 132 členů.

Nájemné pohybuje se u nás do 60 Kč, dle velikosti bytu.

Rok 1961

V naší obci se většina žen zařadila do pracovního procesu. Nejvíce jich odchází do průmyslových závodů v Bystřici pod Hostýnem, v Holešově a ve Všetulích. Menší počet pracuje v JZD a v poslední době všechny obchody jsou obsazeny ženami, až na prodejnu masa.

V rámci služeb obyvatelstvu zřízeno bylo v naší obci celkem 23 provozoven. V nich pracuje 5 švadlen, 2 pánští krejčí, 2 malíři a natěrači, 1 zámečník, 1 fotograf, 3 pletačky, 1 stolař, 1 kolář, 1 dámská kadeřnice, 1 hlídač motorových vozidel na Hostýně, 7 zedníků, 4 tesaři, 1 elektroúdržbář, 1 výrobce sušáků, kůlů a zábran. Nejlepší je tato výrobní. Odevzdala v letošním roce MNV 90 000 Kčs čistého výtěžku.

V naší vesnici byly tři prodejny s potravinami a spotřebním zbožím. Prodejní místnosti byly ale všude malé. Skladiště nevyhovující. Prodejny nevyhovovaly socialistickým formám prodeje. Ženy si začaly nosit zboží z Bystřice. Začalo se uvažovat o nápravě. Vedle kulturního domu měla Jednota postavenou mlékárnu a místnosti studené kuchyně, kde se připravovaly obložené chlebičky, pochoutkové misky a jiné dobroty. Při centralisaci výroby byla tato studená kuchyně přeložena do Hulína. MNV začal vyjednávat s Jednotou o vytvoření samoobsluhy v těchto prázdných místnostech. Po dlouhém dohadování se místnosti konečně upravily a samoobsluha v létě otevřena. MNV dojednal také zřízení druhé prodejny v místnostech uzavřeného hostince na dolním konci – u Papežů, která bude v roce 1962 otevřena. Tak se konečně po dlouhém volání dostala nová forma obchodu do naší vesnice.

Letošním rokem se u nás utěšeně rozvinul stavební ruch. Přitom si maně vzpomínáme na dobu před deseti lety, kdy se lidé velmi důsledně domáhali stavebnin, které byly uskladněny v Jednotě. Dnes je přiděluje MNV dle přihlášek. Letos rozděleno celkem 97 000 kusů cihel, 536 q cementu a 40 m³ řeziva. Povoleno letos celkem 30 staveb. Dvě novostavby, 24 přístavky, 4 nedostavby. Dále 14 rekreačních chat, pod Korytem a v Dubině. Podle domků v naší vesnici možno usuzovat, jak stoupá u nás rok od roku životní úroveň. Lidé se již nespokojí s malými okny, zaměňují je za veliká, chtějí mít více světla a vzduchu. Papírové střechy zaměňují se za pevnější krytina.

Letos se MNV plně postavil do budování nového kulturního domu. Je budován adaptací staré školy a přístavbou nové části. Plány zhotovili v Gottwaldově. Brigádnické hodiny se zajistily k 40. výročí KSČ. Se stavbou se začalo v březnu. Práce šly pěkně podle termínu. Ale v měsíci červenci, při prudké průtrži mračen, zaplavila voda kotelnu a zbořila jednu čerstvě postavenou zeď. Přesto se termíny dodržovaly. Pak přišla předčasná zima. Uhodily silné mrazy, nestačily se zasadit okna. Uvnitř stavby mrzlo, vnitřní práce nemohly pokračovat.

Část katastru mezi Kozincem a Javorníkem – luka, pastviny i kus lesa, vše ve výměře 20 hektarů je prohlášena za státní rezervaci. Roste zde hlavně hofec. Také stará hruška, která stojí v polích směrem ke Kozinci, je chráněna. I veliký rozlehlý dub před rekreačními chatami na Valaškách je chráněn. Také obě lípy na dolním konci před Švehlovým.

ZDS – dle nového školského zákona nezměnil se jen obsah školní práce – více zapojení se životem, ale i název školy, který zní: Základní devítiletá škola 1. až 5. ročník ve Chvalčově, okres Kroměříž. Navštěvuje ji 132 žáků rozdělených do pěti tříd. Od 1. března byla zřízena při zdejší škole družina mládeže. Vedoucí vychovatelkou je Jiřina Dačová.

Náboženství: s náboženskou otázkou se začínají obyvatelé také pomalu vyrovnávat. Starší lidé, hlavně ženy, chodí sice ještě do kostela v Bystřici a v létě na Hostýn, ale mladí si už začínají kostel odpouštět a zaměňují jej za práci doma nebo za sport. I dětí přihlášených do náboženství rok od roku ubývá. V letošním školním roce chodí do náboženství jen 25% dětí. Učitelé jsou s náboženskou otázkou všichni vyrovnáni.

V roce 61 bylo narozeno v naší obci celkem 26 dětí, které občané vždy radostně přivítali ve chvalčovských novínách, protože sbor pro občanské záležitosti u nás ještě ustanoven není. Zemřelo 8 občanů, nejstarší byl 79 roků stár.

V dubnu bylo v celé republice provedeno sčítání lidu a přitom zjišťována částečně úroveň obyvatelstva. U nás se stav obyvatel zvýšil na 1600. Bytová situace jako všude je velmi tíživá. V bytové komisi je zařazeno 38 žádostí o byt.

Nemalou ukázkou zvýšené životní úrovně jsou motorová vozidla v naší

obci. Aut je asi 31, motorek a jiných motorových vozidel 102. Škoda, že není možno spočítat všechny ledničky v obci.

Koncem roku 1961 bylo na poštovním úřadě přihlášeno 94 televizorů, 326 rádií, 18 telefonů i s Hostýnem.

Dne 12. 4. kolem deváté hodiny jako bleskem roznesla se po celé vesnici zpráva, že sovětská družice s člověkem kolem Země již letí. Místní rozhlas vysílal před polednem o letu pravidelné hlášení do všech koutů obce. Za dva dny již každé dítě vyslovovalo s nadšením jméno Jurij Gagarin, nesmrtelné jméno prvního kosmonauta.

Rok 1962

Chovatelské úspěchy: v JZD je ustájeno 68 dojníc, 17 kusů prasnic, 12 kusů tažných koní, 43 kusů jalovic, 19 kusů telat, 24 kusů býčků, 31 kusů selat, 76 kusů vepřů, 442 kusů slepic, 10 kohoutů.

Na aukčním trhu v Rajhradu u Brna 2 chovné jalovičky ve váze 950 kg dostaly první cenu.

Ukázalo se, jak nesprávné byly řeči nepřátelů družstva i některých družstevníků, jimž záleželo na tom, aby se naše JZD hospodářsky třásl a zhroutilo. Předseda JZD musel mnohdy těžce bojovat proti špatné pracovní morálce u některých družstevníků, proti zastaralým názorům některých členů, kteří pak strhli na svoji stranu ty, jež se neuměli nebo nechtěli s otevřenýma očima dívat na vývoj doby. Živili v sobě stále myšlenku o návratu půdy do soukromého vlastnictví a doufali, že XII. sjezd KSČ rozřeší problém JZD podle jejich přání. XII. sjezd problém velmi pečlivě řešil, ale tak, aby co nejdříve bylo zemědělství postaveno na úroveň průmyslu.

V únoru byla u nás otevřena druhá samoobsluha, již Jednota upravila ze zavřeného hostince u Papežů na dolním konci. Prodejní místnost je světlá, prostorná, i skladiště vyhovuje.

V roce 1962 ležel všem občanům nejvíce na srdci kulturní dům. Všichni si přáli jeho dokončení, protože nynější kulturní dům opravdu je pro nás malý a nevyhovující. V důsledku nepříznivého počasí v listopadu a prosinci 61 nebylo provedeno pokrytí střechy. Z toho důvodu se nemohlo pokračovat na vnitřních omítkách, jak bylo plánováno. Přitom stavba musí být v roce 1963 dokončena, protože částka 300 000 Kč přidělena ONV na dostavbu musí být v roce 63 proinvestována.

Dalším úkolem na výstavbě bylo dokončení etapy výstavby hřiště. Provedena plánovaná část oplocení, vnitřní úprava kabin a započatou se stavbou betonového žlebu na straně od kopců. Tato stavba nebyla dokončena pro nedostatek tvárnice.

V rámci MDŽ uspořádal SČSP velmi pěknou přednášku s obrázky. S. Smětal z Bystřice pod Hostýnem, první kapitán na československé lodi Kladno, vyprávěl velmi poutavě o své cestě do Japonska. Přednáška byla ve čtvrtek 8.3. velmi čteně navštívena. Tentýž den uspořádal MNV pro ženy z provozoven večírek, na kterém byly poděleny hedvábím na halenku a lístkem na zájezd do divadla v Hodolanech.

VŘSR – V MČSP (měsíc československo-sovětského přátelství) uspořádáno bylo v naší obci několik akcí. Např: 7.11. Štafeta míru, které se zúčastnili členové Svazarmu, nesla z MNV do Bystřice závazky našich pracujících.

17. srpna přivítali naši občané na Říce vzácnou návštěvu sovětských turistů. Byl to svátek pro celou obec a většina občanů z obou konců přišla je přivítat. Po oficiální části následovala velmi srdečná zábava s pohoštěním hostí. U každého stolu seděl překladatel z Gottwaldova a Kroměříže a měli co dělat, aby rychle přeložili všechny zvědavé otázky a odpovědi. I v naší obci mluví několik občanů plynně rusky, takže zábava nestála. A když hudba spustila do tance, byli hned všichni v kole. I do zpěvu

se o přestávkách dali. Jednu píseň naši, jednu sovětští hosté. Smích a radost zářily všem z očí.

V našem kině se uskutečnilo letos 214 představení, na kterých bylo přítomno 17 262 návštěvníků. Přibližně bylo 80 návštěvníků na jednom představení. Letošní rok u nás návštěvnost kin poklesla. Zdá se, že přílivem televizorů vloudila se do vesnice značná dávka pohodlí.

V našich krásných horách, v údolí mezi Tesákem a Hostýnem pražští herci filmovali letos v létě část nového filmu „Zlaté kapradí.“ Pozváni byli do Kovony na slavnostní schůzi při předávání Rudého praporu.

Rok 1963

Letošní zima byla pro všechny zatěžkávací zkouškou. Po vánočních svátcích pokračovaly tuhé mrazy až 28 stupňů. Ke konci ledna klesla rtuť na -20.C. Toužebně očekávaná obleva dostavila se teprve začátkem března, kdy mrazy přes poledne poněkud povolily. Země byla zmrzlá přes půl druhého metru.

V sobotu 8. června postihlo naši obec velké krupobití. Kroupy šly pásovitě. Za čtvrt hodiny zničily velkou část úrody. Brambory byly zničeny na 50% sklizně.

I letos pracují v našem JZD převážně staří lidé. Družstvo sice platí ze soc. fondu na 4 žáky v zemědělské škole, ale nemají zaručeno, že se tito po vyjití školy k nám do družstva vrátí. Lze tak soudit z jejich postoje i postoje rodičů k JZD. Snad kdyby se upravily lepší podmínky pro ně, zůstali by. Na tyto věci se bude muset JZD brzy zaměřit.

Včelařství: Z našeho kraje je med výborný a jde prý většinou na export. Letos odevzdáno bylo 30.60 kg od 17 včelstev. V dřívějších letech se věnovalo u nás včelařství více pozornosti. V roce 52 bylo zaregistrováno 169 včelstev. V letošním roce podzimní soupis ukázal jen 81 osazených úlů. Všichni včelaři se velice dobře starali o pastvu pro svá včelstva. Vysazovali prázdná a neplodná místa medonosnými stromy a keři. Tato snaha nejvíce se u nás rozvinula za ředitele nár. školy Schmida, kdy se na katastru chvalčovském vysázelo 1000 kusů akátů, které na kole až z Kelče přivezl zdejší včelař V. Švehla. Od té doby byly již stromy vzrostlé a poskytovaly včelám hojně pastvy. Avšak letos se vykácely, ač nikomu nepřekážely. Bohatě prostřený stůl změnou krajiny ve velké hony bez mezí mění se v chudou pastvu, na níž se těžko užíví těch pár včelstev, co ještě zbyly. Asi před 10 lety, kdy byl proveden prvý hromadný postřik plevelu na polích JZD, zahynulo u nás mnoho včelstev. A od té doby se to každý rok po postřiku opakuje. Ale ne tak katastrofálně, protože se proti tomu dovedou včelaři alespoň částečně bránit.

Inseminační stanice – s prací i technikou v inseminační stanici jsou spokojeni v JZD i soukromí hospodáři.

Plánovaná kůlna na uskladnění strojů v JZD se zase nepostavila.

Sběr surovin se u nás přestal pravidelně provádět. Není místa k uskladnění. Sběrné suroviny nemají zájem o pravidelný odvoz.

Následkem tuhé zimy projevil se také nedostatek elektřiny. Po vánočních svátcích v lednu jednou týdně rozhlas oznámil celostátní dobrovolné vypnutí proudu na hodinu v domácnostech. I této akce se mnoho našich občanů zúčastnilo. Měli černou hodinku jen při rozhlasu nebo malé žárovce v jedné místnosti. Po ukončení hodiny rozhlas oznámil, kolik se ušetřilo kilowatt.

Pošta je doručována pravidelně každý pracovní den. Roznáší ji letos od léta chvalčovská občanka Jiřina Olivová. V neděli dopoledne donese všem odběratelům až domů Jan Němec. Veřejná hovorňa je otevřena po čas úřadování na poště.

(pokračování v dalším čísle zpravodaje)

Zprávy ze stacionáře

Denní stacionář pro seniory Chvalčov program „AKTIVIT“

ŘÍJEN 2019

- 15.10. **Pielgrzymka z Krakova do Čenstochové**
Takto se polsky píše Pout' k Matce Boží čenstochovské.
- 22.10. **Dopolední kavárnička – Jak to bylo? - OBLÉKÁNÍ**
- 29.10. pořádáme ve spolupráci s Městskou policií Bystřice p/H **přednášku zaměřenou na bezpečnost seniorů** O prevenci, nebezpečí i formách ochrany přijde povídat a na otázky odpovídat str. Barbora Kociánová, která se aktivně věnuje prevenci kriminality.

LISTOPAD 2019

- 5.11. **cestování Prstem po mapě**
- putování s Markem Teličkou
- 12.11. **Dopolední kavárnička – Jak to bylo? - DOPRAVA**
- 19.11. **Výtvarný ateliér – adventní výzdoba**
- 26.11. **povídání o klidu adventního času**

PROSINEC 2019

- 3.12. **cestování Prstem po mapě**
- NÁVRAT K PRÁZDNINOVÉMU MOŘI
- 10.12. **Dopolední kavárnička – Jak to bylo? – JÍDLO**
- 17.12. **Vánoční posezení**
- sváteční atmosféra, čtení příběhů, rozdávání dárečků, vystoupení dětí ZŠ Chvalčov
- **TŘETÍ kolo přehlídky nej- lineckého cukroví**

Setkáváme se každé úterý od 9:00 hod. do 11:00 hod.

Den Charity 2019 v Bystřici pod Hostýnem

Charita na bystřickém náměstí

Každoročně v září slavíme spolu s dalšími charitami svátek patrona charitního díla Svatého Vincence z Pauly. Získáváme tím možnost pozastavit se v každodenní činnosti a připomenout si zásady naší práce, sdílet hezké i ty méně příjemné zkušenosti, zamyslet se nad významem poslání charitního díla a děkovat.

V Bystřici pod Hostýnem proběhla 20. září od osmi hodin na Masarykově náměstí prezentace středisek naší Charity. Tradičně jsme nabídli kolemjdoucím možnost změření krevního tlaku a hladiny cukru v krvi, nově sociální poradenství v rámci námi poskytovaných služeb. Počasí nám přálo, i když po ránu už byl znát blížící se podzim. O to víc nás potěšil zájem o tyto nabízené služby. Je znát, že lidé pečují o své zdraví, o zabezpečení svých blízkých. Jsme rádi, že si přišli popovídat a sdělit svoje postřehy. Získáváme tak zpětnou vazbu k naší práci.

Další akcí byl 24.9. Den otevřených dveří v Denním stacionáři pro seniory Chvalčov s podtitulem Letos budeme plnoletí, bude nám 18! V programu jsme nabídli možnost prohlídky prostor za provozu, návštěvníci dále získali informace o službě a zhlédli fotografickou prezentaci z aktivizační činnosti a činnosti klubu Aktivity ve stacionáři. Vedoucí služby Ludmila Trefílková, DiS. přivítala hosty na odpoledním posezení a ve slavnostním duchu připomněla velkou zásluhu prvních pracovníků a přiblížila všem historii: „17. 11. 2001 byl zahájen zkušební provoz tenkrát Charitní domovinky Chvalčov. Slavnostní otevření a požehnání Charitní domovince Chvalčov, za účasti Mons. Josefa Šichy a P. Stanislava Jordána, proběhlo 28. listopadu 2001.“ Ve zkratce přiblížila činnost: „Za těch 18 let provozu stacionáře se průběžně dle potřeb klientů mění i vnitřní prostory. Díky Tříkrálové sbírce se pro klienty mimo jiné pořídily nové postele, relaxační křesla, upravily prostory pro pracovníky. Během roku si stacionář zdobíme podle ročního období. Na jaře nám prostory rozkvétají, v létě jsou prosluněné, na podzim se zahalíme do listí a v zimě nás obklopi kouzlo Vánoc s nezbytným stromečkem. Snažíme se, aby se klientům i nám na stacionáři líbilo, a cítili se tady jako doma. Za sebe a pracovníky stacionáře děkuji všem, kteří nás podporují v naší práci. Také klientům a jejich rodinám za

Měření krevního tlaku

Vystoupení souboru Malá Rusava.

přízeň, kterou nám projevují. Obci Chvalčov za poskytnutí zázemí stacionáře a podporu, kterou nám poskytuje při naší činnosti. Jsme velice rádi za možnost duchovní podpory, kterou po P. Stanislavu Jordánovi převzal P. J. Hrudík.“ Velmi příjemné sluneční odpoledne ukončil svým vystoupením soubor Malá Rusava. Děkujeme tedy i paní Müllerové a všem členům a maminkám za jejich návštěvu.

K důstojnému zakončení oslav i zklidnění po tomto akčním měsíci přispěla 29. září mše svatá. V kostele sv. Jiljí v Bystřici pod Hostýnem ji P. J. Hrudík odsloužil za klienty, pracovníky a dobrovolníky Charity Bystřice pod Hostýnem.

Vladimíra Procházková

Okénko nejen do školy

Berušky a Sluníčka – to je naše školička

V pondělí 2. září byl v mateřské škole úspěšně zahájen nový školní rok. Děti čekalo velké překvapení v podobě zrekonstruované „sluníčkové“ třídy. Ta přišla na řadu po loňské modernizaci třídy Berušek. Vyměněna byla podlahová krytina, velkou změnou je nový nábytek. Přejeme dětem, aby se jim třída líbila a nové prostory si řádně užily.

V MŠ je v tomto školním roce zapsáno 44 dětí – plná kapacita MŠ, z toho je 13 dětí nově přijatých.

S dětmi pracují – paní učitelka Veronika Miškayová (vedoucí učitelka), Jiřina Tillerová, Stanislava Jurásková a nově školní asistentka Jana Kubaníková.

Ve třídě Berušek je 23 dětí ve věku 2,5 – 4,5 let.

Ve třídě Sluníček je 21 dětí ve věku 4,5 – 7 let, z toho 10 předškoláků.

Pracujeme podle Školního vzdělávacího programu „Rok v MŠ“, který je rozdělený na několik integrovaných bloků a vychází ze života dětí a ročních období.

Pro děti jsou v tomto školním roce přichystány:

1. Doplnkové (neplacené) činnosti

- Metoda dobrého startu – je to soubor cvičení, které se osvědčily jako vstupní etapa výuky čtení a psaní
- Tvořínek - výtvarný a pracovní kroužek, ve kterém se děti seznámí se širokou škálou výtvarných technik a s použitím rozmanitých i netradičních materiálů

2. Zájmové (placené) činnosti

- Angličtina, kterou letos zajišťuje jazyková škola Interlingua Přerov
- Keramika
- Předplavecký výcvik na krytém bazéně v Přerově

Máme za sebou:

- Informační schůzku pro rodiče
- Účast na mezinárodním dřevařském sympoziu „Dřevosochání“ v Bystřici p. H. a výrobu krásných dřevěných robotů v dřevařské dílničce
- Návštěvu logopedky paní Marty Kaderkové
- Výstavu ovoce a zeleniny na Chalupě zahrádkářů
- Projektový den „Muzikohraní“ s paní Alenou Svobodovou
- První část sběru starého papíru
- Projektový den „Pojďte s námi do pohádky“ s Divadlem Šikulka

Máme před sebou:

- Polodenní výlet na Troják na rozhlednu Marušku
- Pouštění draka
- Návštěvu Filharmonie Bohuslava Martinů ve Zlíně
- „Kloboukový den“ – ve spolupráci s rodiči.
- Projektový den „Les I.“ s panem Miroslavem Juráškem
- „Větrníkový den“ na podporu dětí s cystickou fibrózou
- Účast na výstavě Adventní inspirace v KD ve Chvalčově

Nově přichozím i stávajícím dětem přeje, aby se jim s námi ve školce líbilo.

Za kolektiv učitelek Veronika Miškovcová

Základní škola

*„Švestky se modrají, jablka sládnou,
podzim jde po krají, rybníky chladnou...“*

Je tu září a „na léto jde stáří“ – lépe než slovy Zdeňka Svěráka snad ani nelze vyjádřit toto jedinečné období, kdy se léto nenápadně mění v podzim a prázdniny ve školní rok.

Letošní konec prázdnin byl ve znamení velkého úklidu po rekonstrukci školní kuchyně a úprav chodeb ve školní budově, kde nejvýraznější „novotou“ jsou nová madla na schodišti a odpočinkový koutek v prvním patře. Když už jsme si mysleli, že je všechno jaksepatří připraveno, přišla nebyvale silná bouřka, která vyřadila z provozu internet, telefony a některou elektroniku, která se bohužel nedá opravit.

Mezi zaměstnanci školy došlo k některým změnám – nezapomenutelný pan kuchař Jaroslav Dřevíkovský odešel do důchodu a nahradil ho pan Karel Rýdl a neúnavná paní vychovatelka školní družiny paní Jiřina Loupancová rovněž vymě-

První třída

nila práci ve škole za zasloužený aktivní odpočinek a na její místo nastoupila paní Kateřina Žůrková.

Když se ohlédneme za prvním měsícem školy, který právě končí, musíme uznat, že jsme toho zvládli docela dost.

- přivítali jsme mezi nás 13 nových prvňáčků a všichni jim ze srdce přejeme, ať se jim ve škole líbí a ať se jim práce daří
- všechny děti a zaměstnanci školy dostali trička s motivy Chvalčova k 60. výročí školy a 650. výročí obce, na financování se podílel Klub rodičů ZŠ Chvalčov a Obec Chvalčov

Dřevosochání v Bystřici pod Hostýnem

- úspěšně jsme zvládli vystoupení na oslavách výročí obce a s ním spojený Den otevřených dveří, který byl velmi hojně navštíven a hosté nešetřili chválou na vybavení a příjemnou atmosféru školy
- na školní hřiště byl nainstalován dendrofon (dřevěný hudební nástroj podobný xylofonu, ovšem poněkud větší, na stojanu jsou zavěšeny dřevěné špalíky, na které se hraje dřevěnou paličkou)
- všechny děti se zúčastnily Dřevosochání v Bystřici p. Host., každý si vlastnoručně vyrobil panáčka z dřevěných polotovarů
- Žáci 3. – 5. ročníku navštívili ekofarmu Agrofyto v Horní Lidči, která se zaměřuje na produkci mléka a hovězího masa v bio kvalitě, nechyběla ani ochutnávka místní bioprodukce
- Žáci 2. a 5. ročníku začali v rámci hodin tělocviku s tréninkem házené
- opět jsme zapojeni do projektu Ovoce a mléko do škol

Návštěva ekofarmy

V nejbližší době nás čeká

- zahájení činnosti zájmových kroužků (keramika, flétna, sbor, řezba)
- první ze čtyř divadelních představení v rámci předplatného Divadla nejmenšího diváka Městského divadla Zlín
- koncert Prague Cello Quartet ve Filharmonii ve Zlíně
- a taky PODZIMNÍ PRÁZDNINY, které dětem spolu s víkendem a státním svátkem zajistí 5 dní volna

Závěrem bych chtěla poděkovat všem rodičům, Obci Chvalčov a všem přátelům školy za přízeň a podporu, kterou nám projevují a popřát nám všem spokojené, usměvavé a vzdělané děti.

Alena Konečná

Naše Jiřinka

Téměř čtyřicet let bylo nemyslitelné mluvit o družině ve Chvalčově, aniž jste zmínili jméno Jiřina Loupancová. Co ta všechno zvládala! Vychovatelka, učitelka, organizátorka, kolegyně, kamarádka,... a všechno s úsměvem. Potřebovali jste se obrátit na někoho, kdo akci vymyslí, zorganizuje a zvládne na vysoké profesní úrovni bez ohledu na čas, nervy či spotřebovanou energii? No přece Jiřka!

Od začátku mého působení ve chvalčovské škole jsem se vždy mohl spolehnout na to, že družina šlape jako hodinky, že tu spoustu neposedných rarachů v pohodě zvládne. A to je pro každého ředitele velký bonus.

Rozhodl jsem se nepopisovat její profesní život. Vydalo by to na celý jeden takový zpravodaj a hlavně by to bylo zbytečné. Za Jiřinku hovořila a dodnes hovoří její práce, obětavost, nezměrná vitalita a profesní kvalita. Teď si konečně Jiřka užívá své velké prázdniny a my víme, že když budeme potřebovat pomoc, máme ji hned za rohem.

Děkuji ti, milá Jiřinko, za všechny kolegyně a kolegy, za stovky malých či dávno dospělých dětí, i za jejich rodiče. Společně Ti přejeme jen to nejlepší.

Zdeněk Hnila, ředitel školy

J. Loupancová a starosta obce A. Stodůlka

Různé

AKCE CHVALČOV

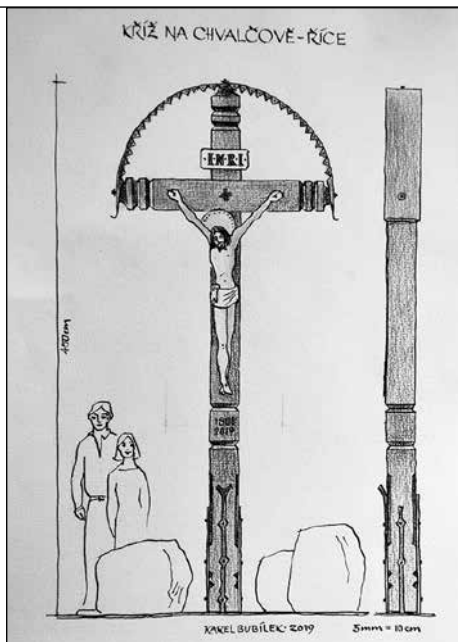
V Německém lomu v horní části Chvalčova bude při příležitosti 650 let obce Chvalčova znovuobnoven dřevěný kříž.

**Dne 26. 10. 2019
ve 14.00 hod.**

**bude kříž posvěcen páterem
Janem Hrudíkem.**

Akce se zúčastní také vojáci v historických uniformách.

(O kříži v Německém lomu si přečtete v samostatné rubrice Z historie).

Kresba Karla Bubílka

- **15.11.2019 v 19.00 v KD CHVALČOV – „TŘÍCÍTKA“ – Narozeninový večírek** k výročí listopadu 89. Divadlo, koncert a výstava. (bližší info viz samostatný článek Pavla Kubaníka – Kulturákova rubrika).

22.–24. listopadu ADVENTNÍ INSPIRACE Pá 17 -19 hodin, So a Ne 10 – 17 hodin

- **Tvořeníčko so a ne 10-16 hodin**

Přijďte navštívit předvánoční trhy v našem kulturním domě. K tradici výstav patří ukázky lidových řemesel, výrobky ze dřeva, korálků, papíru, adventní a vánoční ozdoby, keramika, květiny, adventní věnce, dárková mýdla, cukroví, perníky, med, domácí zabijačka, domácí sýry, koláče a jiné dobroty.

Víkendovou akci provází bohatý kulturní program.

- **5. prosince 17.00 hodin MIKULÁŠSKÁ JÍZDA**
- **7. prosince 18.00 hodin KD CHVALČOV. Divadelní spolek Slavkov pod Hostýnem uvede divadelní hru „Adéla ještě nevečeřela.“**
- **14. prosince ŽIVÝ BETLÉM aneb POJĎME SPOLU DO BETLÉMA!** Letošní Živý betlém oblékne „nový kabát“, čeká nás změna! Aktuální informace na fb stránkách obce Chvalčov, na webových stránkách obce a na plakátech.

Vážení spoluobčané,

zajímají Vás konkrétní témata týkající se naší obce?

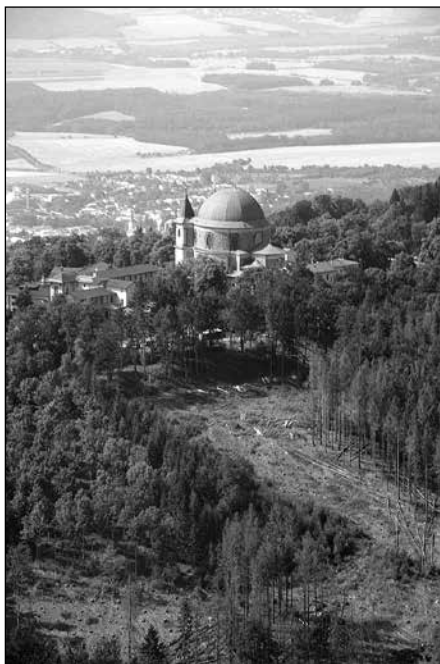
Zeptejte se přímo starosty obce pana Ing. A. Stodůlky. Pan starosta Vám, bude-li to v jeho možnostech, prostřednictvím zpravodaje na Vaše dotazy odpoví, popřípadě se k tématu vyjádří. Své dotazy a náměty pište na email adresu : **obec@obec-chvalcov.cz**. Pro ty z Vás, kteří neužívají internet, je možné přinést svůj dotaz na podatelnu na obecním úřadě, či využít schránku na budově obecního úřadu.

Vzájemná komunikace je důležitým předpokladem porozumění a sdílení. Takže směle do toho!

Lesy z ptačí perspektivy: lesníkům v boji s kůrovcem pomáhají rekognoskační lety

Olomoucký a Zlínský kraj: Arcibiskupské lesy a statky Olomouc s.r.o., které spravují více než 42 tisíc hektarů lesa na území Jeseníků, Mohelnicka, Hostýnských Vrchů a v okolí Velehradu, využily i v letošním roce spolupráce s Ministerstvem zemědělství České republiky, které velkým vlastníkům lesa umožňuje monitorovací lety nad lesními porosty. Rekognoskační lety nad severními i jižními polesími ve správě Arcibiskupských lesů a statků Olomouc poskytly ucelený přehled o vývoji kůrovcové kalamity i efektivitě asanací.

„Lety probíhají každoročně ve dvou termínech, abychom mohli průběžně prověřovat stav v jednotlivých porostech. Pohled z letadla nám umožňuje komplexní přehled o jednotlivých lokalitách a odhaluje skrytá ohniska ve špatně přístupných terénech. Je důležité si uvědomit, že lesník má na starosti téměř tisíc hektarů lesa a při zpracování kůrovce hraje čas nejpodstatnější roli,“ vysvětluje výrobní ředitel

Lesy z ptačí perspektivy

Arcibiskupských lesů a statků Olomouc s.r.o. Ing. Arnošt Buček a dodává, že rekognoskační lety jsou tak velkou pomocí.

Jak lesníci předpokládali, následky horkého počasí a dlouhodobého srážkového deficitu letošního léta se na stromech všech dřevin významně podepsaly.

„Nejvážnější situace je v rámci polesí Chvalčov, konkrétně v Hostýnských vrších, kde jsou z ptačího pohledu jasně patrná nová ohniska uprostřed ještě zelených porostů,“ popisuje Ing. Arnošt Buček s tím, že nepříliš optimistická situace je také v lesích v rámci polesí Mírov (Mohelnicko) a Vápenná (Jeseníky), Rejvíz (Zlaté Hory)

Výsledky z rekognoskačního letu pomohou lesníkům v zefektivnění boje proti podkornímu hmyzu.

„Po jarní výsadbě nyní investujeme veškeré kapacity do vyhledávání napadených stromů a jejich okamžitého odstranění z lesa. Důležité je zdůraznit, že podle aktuálního vládního nařízení se soustředíme na právě napadené stromy, ve kterých se kůrovec množí a vylétává ven. Již suché stromy, které kůrovec opustil, momentálně necháváme stát, abychom se mohli intenzivně věnovat těm napadeným,“ vysvětluje Ing. Arnošt Buček.

Vytěžené dřevo lesníci soustředí na specializovaných skladech, kde jej následně chemicky ošetří, aby zabránili dalšímu šíření hmyzu.

Stejně jako v předešlých letech, již nyní začínáme s přípravami na podzimní výsadbu, aby se již za pár měsíců kalamitní holiny opět zazelenaly,“ uzavírá výrobní ředitel Arcibiskupských lesů a statků Olomouc s.r.o. Ing. Arnošt Buček.

Společenská rubrika

Kulturáková rubrika

Spolek Kulturák, hrdý organizátor Letního kina Chvalčov, si předsevzal, že zisk vyloučený po šedesátikorunách z kapes návštěvníků na vstupném rozpustí dle vlastního úsudku v organizaci různorodých kulturních akcí. Tyto kulturní infuze mají napomoci fanouškům letního kina (nebo alespoň některým z nich) překlenout trudné období od září do května, kdy je náš biograf z celkem pochopitelných důvodů zavřený.

Již v září jsme uspořádali coby určitou rozlučku s kinosezónou druhý ročník Festivalů Pod Kozincem. Pro vytrvalý déšť jsme přehlídku museli protentokrát skrýt pod střechu chalupy zahrádkářů a návštěva bohužel nebyla valná. I tak se ale publikum roztančilo, nejvíce patrně během vystoupení třebíčské trojice Plankton, která své verze punkových a post-punkových songů (Joy Division, Talking Heads, Nick Cave) neváhala prokládat čundráckými hymnami Wabiho Ryvoly.

Další větší akci chystají lidé z Kulturáku na listopad, tentokrát poprvé v domě, jehož název spolek nese. Komponovaný večer „Třicítka“ (KD Chvalčov, pátek 15. 11. od 19:00) bude sestávat z divadelního představení, koncertu, malé výstavy (a občerstvení). Akci s podtitulem „Narozeninový večírek k výročí listopadu '89“ otevře holešovské Divadelní studio Viktorka s adaptací Havlovy Audience, v níž svého času zářil především Pavel Landovský v roli bodrého (nebo tupého) sládky. Holešovští ochotníci (Juráň – Leško – Popel) se svým nastudováním vystupují na přehlídkách po celé republice a sklízí patřičný úspěch od diváků i porot. Na divadlo naváže koncertem příležitostná formace Freedom složená z hráčů uznávaných hudebních těles od undergroundových Plastic People of the Universe (Turnová) přes folkový Cymbelín (Šenkyřík, Rajmic) po Symfonický orchestr Českého rozhlasu (Horváth). Freedom si s chutí pohrávají s repertoárem Boba Dylana, Johna Lennona nebo Velvet Underground a vzhledem k hráčské bravuře a koncertním zkušenostem netřeba pochybovat, že chystaný „narozeninový večírek“ náležitě rozpumpují. Vedle občerstvení bude pro hosty připravena také malá výstava upomínající na všudypřítomnost různorodých (a dnes velmi svérázně znějících) sloganů předlistopadové doby na ulicích a ve veřejných budovách. Výstava těží především z chvalčovského obecního fotoarchivu. A když už má oslava narozeninový charakter, návštěvníci narození roku '89 (občanku prosím s sebou) mají vstup za korunu.

Z plánovaných akcí spolku lze dále zmínit dnes už téměř jistý hudebně-literární návrat klávesisty Jiřího Hradila (Tata/Bojs) a spisovatele Jaroslava Rudiše (aktuálně běží v kinech adaptace jeho Národní třídy) na Chvalčov, pokračovat chceme rovněž v happeningu Sušil, během kterého za doprovodu vybrané lidové hudby vystoupáme na Sv. Hostýn ku připomínce obrozence Františka Sušila, jednoho z nejslavnějších lidí, kterým se u nás podařilo zemřít. O těchto a jiných akcích se ovšem rozepíšeme v dalších pokračováních Kulturákovy rubriky.

Za spolek Kulturák

Pavel Kubaník

Putování za Santinim

Loňského podzimu jsem se poprvé zúčastnila pravidelného zájezdu chvalčovských seniorů, který každoročně zajišťuje Obecní úřad Chvalčov. A byla jsem nadšená!

Zájezdy dlouhodobě zajišťovala při své náročné práci místostarostky paní Jiřina Hurtová. Leč letošním rokem se zařadila mezi nás seniory, a tak jsem byla zvědavá, jestli se zájezd uskuteční i tento podzim. S radostí jsem zjistila, že ano, a organizátorkou je opět paní J. Hurtová.

Osmnáctého září jsme se vydali, plný autobus, západním směrem do Žďáru nad Sázavou, seznámit se alespoň částečně s jeho památkami. Město leží na hranici Moravy a Čech, cesta je delší, ale byli jsme ve zkušených rukách příjemného, usměvavého řidiče. Hlavní organizátorka nechtěla riskovat zdárné dosažení cíle po D1, takže jsme se mohli kochat začínajícím podzimem v městech, vesnicích a přírodě.

Model kostela

Chvalčovští senioři na zájezdě

Žďár nad Sázavou leží v kraji Vysočina, hlavní část města leží na Moravě a okrajovým územím přesahuje historickou česko-moravskou zemskou hranici do Čech. Jeho součástí je poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře a další významné historické památky.

Tvůrcem poutního kostela na Zelené hoře byl Jan Blažej Santini-Aichel.

Tento významný barokní architekt se narodil 3. února 1677 v Praze. Proslavil se svým jedinečným stylem nazývaným barokní gotika. Narodil se do vážené rodiny pražského kameníka italského původu. Jan Blažej Santini byl od narození částečně ochrnutý a chromý. Přesto se vyučil kamenictví a studoval malířství. Po vyučení se okolo roku 1696 vydal sbírat zkušenosti, tou dobou obvyklou, vandrovní cestou. Cestoval Rakouskem a Itálií.

V roce 1700 začal samostatně realizovat stavby. U nich uplatňoval své hluboké znalosti matematiky, geometrie, numerologie. Zajímal se o katolickou věrouku, židovskou kabalou a křesťanskou mystiku. Jeho výjimečné stavby se vyznačují půvabem, krásou, osovou souměrností, barevností. Budu jmenovat pouze několik ze stovky jeho děl:

zámek Karlova Koruna, kostel v Kladrubech, kostel v Sedlci u Kutné hory (památko UNESCO), Mariánská Týnice, chrám ve Křtinách, klášter Plasy ...

Své architektonické plány prakticky začínal nad archem papíru s kružítkem a pravítkem – neuvěřitelné!

Naše první kroky vedly na Zelenou horu. No vedly, byli jsme vyvezeni, tato úžasná památka je přístupná autem i autobusem.

Orchestrion

Odpočinek

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého v současnosti prochází rozsáhlou rekonstrukcí, je však přístupný. Byl vystavěn v letech 1719-1722 z podnětu Václava Vejmluvy, významného žďárského opata cisterciáckého kláštera podle projektu Santiniho. Stavba patří k vrcholným dílům ve stylu barokní gotiky v Evropě. V roce 1994 byl poutní areál na Zelené hoře zařazen do Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO. Erudovaný průvodce nás podrobně seznámil s bohatou historií památky a každý si mohl individuálně prohlédnout kostel či zeptat se na podrobnosti. Velmi působivé bylo, když naše chvalčovská děvčata uvnitř kostela zazpívala jednu z mariánských písní.

Následně jsme se posilnili v restauraci „Na Stezce“ ve Žďáru a po krátkém posezení jsme zamířili do centra Žďáru. Naším cílem byl bývalý cisterciácký klášter, v současnosti žďárecký zámek. Rozsáhlý areál zámku zahrnuje komplex konventních a hospodářských budov bývalého cisterciáckého kláštera ze 13. století a řadí se ke světovým unikátům. Nynějším majitelem zámku je rodina Kinských, která o areál vzorně pečuje.

K zámku přísluší bazilika minor Nanebevzetí Panny Marie a sv. Mikuláše. Původní kostel byl povýšen 5. ledna 2009. Výstavba klášterního kostela začala roku 1262. Roku 1689 byl těžce poničen požárem, opraven. Později, na podnět opata Vejmluvy, upraven Santinim ve stylu barokní gotiky. Bazilika je také v současnosti opravována, ale i tak je její vnitřní prostor úchvatný. Také jsme si v přilehlé budově prohlédli muzeum s výstavou, jež byla věnována dílu J. B. Santiniho-Aichela.

Protože duchovní zážitky je nutno vyvážit i tělesnými, nesměl chybět průzkum žďáreckých cukráren na náměstí. Po krátkém mlsání nás čekala netradiční návštěva, a to návštěva „Hospody“ ve žďárecké místní části Veselíčko. A čím je „Hospoda“ zvláštní?

Byla založena roku 1921 a od počátku v ní, hned za vchodem, stojí skříňový orchestrion. Je jedním z posledních hrajících v Česku a je zařazen do seznamu českých památek. Orchestrion je plně funkční a majitel ho na požádání pouští. Má pět výměnných hracích válců. Na každém válci je sestaveno osm melodií. Stroj hrací skříň funguje na jednoduchém principu závaží a natahuje se klikou.

Pokochali jsme se samozřejmě několika skladbami, něco dali utřít majitelům a ujížděli k domovu.

Na tomto místě chci velice poděkovat, určitě i jménem ostatních účastníků zájezdu, paní Jiřině, která se o nás všechny starala a je na místě říci, že obětavě, i přes zdravotní indispozici, a již se těšíme na další zájezd!

Jaroslava Adamcová

Alena MORNŠTAJNOVÁ

přijala pozvání na besedu ve chvalčovské knihovně!

Překladatelka a spisovatelka z Valašského Meziříčí debutovala v roce 2013 románem Slepá mapa, druhý román Hotýlek vyšel v roce 2015. Především díky svému třetímu románu Hana z roku 2017 se Alena Mornštajnová stala jednou z nejoblíbenějších současných českých spisovatelek. Román Hana se překládá do deseti cizích jazyků a získal řadu ocenění. Novinkou z roku 2019 je román Tiché roky. Díla Aleny Mornštajnové jsou výjimečně strhující a vždy se jedná o velmi silné životní osudy.

Všichni jsme byli na paní Mornštajnovou velice zvědaví. Den před návštěvou Chvalčova vystupovala jako host v pořadu „Show Jana Krause“, a mohli jsme se s ní

Na besedě v chvalčovské knihovně

tedy skrze televizní obrazovky tak trochu „seznámit.“ Ale na živo je prostě na živo. A dovolím si říct za všechny, že setkání to bylo úžasné, obohacující. Paní Mornštajnová je člověk, který zkrátka má co říct. Ať už skrze své vynikající knihy, tak skrze osobní projev. A jak už to tak bývá, čím je vnímání člověka hlubší, tím je pokornější a „obyčejnější.“ Paní spisovatelka nám povprávěla mnoho o své tvorbě, o postavách ze svých knih i inspiraci k psaní románů. A že jsou to příběhy silné, se přesvědčí každý čtenář, který jednou na knihu paní Mornštajnové sáhne. Neznám nikoho, kdo by přečetl např: Hanu, aby ho zde vyprávěné osudy hluboce nezasáhly. Děkujeme paní spisovatelce za čas, který si pro Chvalčov našla a přežeme jí i sobě jako čtenářům ještě mnoho knih, které vezmou za srdce.

Jitka Dostálová

Vaše příspěvky

Práce školního psychologa

Co vlastně řeší školní psycholog?

Denně se setkávám s otázkami, zejména od prarodičů či rodičů vyššího věku, co vlastně dělá školní psycholog a proč ho za jejich mladých let nikdo nepotřeboval. Na mysl mi hned přichází úvodní věta pana doktora Brauna, zkušeného školního psychologa, který mne před devíti lety do školství uváděl: děti, jaké známe z osmdesátých a devadesátých let, se už do škol nikdy nevrátí! Měl pravdu. Vše se změnilo. Hodnoty společnosti, vysoká rozvodovost, svět sociálních sítí a počítačů, inkluze a rušení praktických škol. Ze své praxe mohu upřímně říci, že dnešní děti dospělé tolik nepotřebují, obsluhují a orientují se v kyberprostoru lépe než dospělí, nejsou vedeni k účtě k učitelům ani starým lidem, ale na druhou stranu nedokáží jít třeba k sousedovi a požádat ho o pomoc, když jsou v nouzi. Tohle je totiž počítačové hry ani youtubeři nenaučí. Proto do škol masivně vstoupili psychologové, kteří děti učí být více samostatné a pomáhají jim s problémy, jsou pro ně jakousi „berličkou“ v našem až příliš rychle se měnícím konzumním světě. Často dětem suplují autoritu rodiče, sourozence, kamaráda či životního rádce. Fungují jako metodičtí poradci učitelů a asistentů pedagoga, pracují s rodinami, které mají potíže.

Potíže dětí se rok od roku mění

Když jsem v roce 2010 začínala, děti nejčastěji trápily vztahy v rodině. Rozvody rodičů, ubližování ze strany staršího bráchy nebo chudoba a nouze, neměli na obědy,

Klára Janečková

nenosily svačinky, měly hlad. Další rok jsem s převahou řešila spory ve třídách a začala pronikat do problematiky šikany. Zmapovala jsem si pět stádií šikany a s prvními třemi jsem se setkala na našich základních školách. Kluci si více ubližovali fyzicky, holky se vzájemně ponižovaly, intrikovaly a pomlouvaly. Mnohdy se k pár jedincům připojila třída a vzniklo jádro šikany s aktivními a pasivními členy.

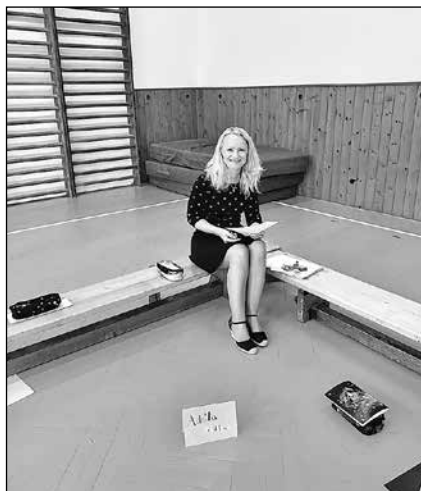
Před pěti lety se vynořila kyberšikana. Cizí slovo, které se stalo populární, ale pro mne tak „módní“ není. Stalo se fenoménem strachu a ponižování druhých, bezmoci. Jedná se o jakékoliv zastrašování a vyhrožování, ubližování přes sociální sítě, mobilní telefony či emaily. Začala jsem v rámci prevence vést programy zaměřené na kyberšikanu ve třídách. Nejprve pro sedmé ročníky, ale s postupující technikou, kterou vlastní už děti sotva školou povinné, jsem přešla do čtvrtých tříd. Rok od roku mne fascinuje, jaké znalosti mají děti ve světě internetu a počítačů. Jelikož jsem učila čtyři semestry na vysoké škole, mohu konstatovat, že žáci na základkách mají větší přehled než vysokoškoláci. Znají a používají více aplikací a sledují youtubery.

Poslední dva roky

Co se v práci školního psychologa nemění, je sebepoškozování, stále se s ním setkávám a je to běh na dlouhou trať. Novinkou minulého roku bylo „vapování“. Sama jsem s ním byla seznámena až ve chvíli, kdy skupinka žáků kouřila vapo či také vapo, neboli e-cigaretu, v rámci školní akce. Vznikl poprask a nikdo nevěděl, jak vapo uchopit. Od kdy je vapo povoleno, jak ho trestat. Youtubeři na internetu užívali vapo denně a dokonce děti nabádali, aby si kupovali různé příchutě a náplně, vnesli blud, že je vapo povoleno od třinácti let. A zase se nám zde propojil svět počítačů a nevhodný vliv youtuberů na naše děti. Chytrý Google nabízel mnoho nejasných informací. Nakonec mi pomohla policie, která mne seznámila se zákonem, že vapo je povoleno od osmnácti let a i když jeho podporovatelé hlásají, že je zdravé a neškodí jako cigarety, opak je pravdou.

V tomto kalendářním roce se zvýšila práce se třídami, za asistence třídních učitelů vedu adaptační programy, kyberšikany, mapují třídní klima a metodicky podporují učitele.

Poslední měsíce se nám útoky přes mobily a sociální sítě dostaly do nové roviny. Oběťmi jsou často i učitelé. Žáci si neuvědomují, jakou zbraň Facebook a Instagram představuje. Z legrace, mnohdy i z důvodů, aby zaujali jiné kamarády, zakládají učitelům tzv. fanpage. Jedná se o jakýsi profil učitele, o kterém on samozřejmě neví, na něj posílají žáci fotografie učitele, které si sami nepozorovaně pořídí nebo je stáhnou z internetu. Zdánlivá legrace se mění v trestný čin, když stránky sdílí či sleduje čím dál více lidí a někteří začnou učitele v příspěvcích urážet. Fanpage mohou vznikat na

V tělocvičně

kohokoliv, na jiné děti, rodiče i souseda. Děti si je zakládají jako projev náklonnosti a píší si na ně hezké věci, ale v nevhodných rukou se stávají nástrojem pomsty. Je celkem jedno, kdo je obětí kyberšikan, vždy je nutné ji řešit! Obrátit se na policii, která případ prošetří a fanpage její zřizovatel vymaže.

Končit se má pozitivně a tak doba není jen zlá, ve školách se nyní podporuje čtenářská gramotnost a děti zase více čtou knihy a učí se o nich povídat, jsou vedeni ke sportům a v rámci ekologických aktivit vyrážejí do našich lesů a hor a sbírají odpadky a učí se lásce k přírodě. Všem přeji úspěšný školní rok.

PhDr. Klára Janečková

Z historie

Dřevěný kříž bude znovuodhalen a vysvěcen u příležitosti 650. výročí první písemné zmínky o obci Chvalčov. Kříž nahrazuje dřívější, podobného tvaru, který si starší chvalčovští občané dosud pamatují. Stál zde ještě v 50. letech minulého století, byl zchátralý a nebyla vůle ho zachovat. Když přišla jeho chvíle, spadl a zůstal ležet do doby, než ho někdo odklidil.

Pověsti, proč byl kříž postaven, však zůstaly. Sice se trochu různí, ale mají společný základ. Označoval místo ležící mimo vesnici, kde byly pochovávány oběti epidemii postihující nejen tehdejší obyvatele Chvalčova, ale také vojáky, kteří ve válečných dobách tudy táhli a svou přítomností obec trápili.

Kronika uvádí, že v roce 1806 v Bystřici p. H. a okolí řádil zákeřný tyfus, na který zemřela i řada obyvatel. Velký strach mezi místními pak nastal za války prusko-rakouské v roce 1866, kdy pruská vojska zavlekla na naše území zhoubnou cholera.

Prusové po svém vítězství u Hradce Králové (3. 7. 1866) pronásledovali rakouská

vojska, která ustupovala převážně přes Olomouc k Vídní. Přitom došlo 15. července 1866 k jejich většímu vzájemnému střetu u Tovačova a Dubu nad Moravou a téhož dne i u Přerova (Dluhonice, Rokytnice). V tu dobu řada obyvatel z ohrožených vesnic prchala z dosahu nepřítele i přes Chvalčov s úmyslem se ukryt v hostýnských kopcích. Obcí současně projížděly i ustupující rakouské jednotky mající ve svých řadách i české, moravské a slezské vojáky. Brzy se za nimi objevili Prusové. Ti hned nekompromisně požadovali ubytování, stravování a poskytování připřeží k dalším přesunům. Nejhorší však bylo to, že s sebou přinesli i onu obávanou cholera.

Do Bystřice p. H. a okolních vesnic vtrhli 21. července. Nejprve hulání, pak husaří a poté celý pruský pluk č. 44, granátníci i dělostřelci. Jednotky se střídaly a druhy vojsk se měnily. Podle velikosti usedlostí museli hospodáři ve svých domech ubytovávat a hostit někdy až 16 nezvaných návštěvníků. Znamenalo to podávat každému na snídani velkou porci kávy, k ní rohlíky a chleba s máslem a kořalku. K obědu pak vydatnou polévku, hovězí maso či jinou pečení s přílohou a zase chleba, pivo a víno. Ke svačině bylo opět to, co na snídani. K večeři pečínka, řízky, sýr, pivo víno a též rum. Pokud se jim jídla nedostávalo, brali si ho sami, kde to šlo. Bylo jim jedno, zda jedí třeba podmáslí s ovocem, s okurky a vejci. Pořekadlo „Žereš jak Prajs“ má tedy zde svůj základ. Říkalo se, že pruská nestřídmost v jídle byla příčinou cholery. Ta však spolu s nimi přišla z jejich severních námořních přístavů. Šíření nemoci i mezi naše civilní obyvatele pak způsobila velmi špatná osobní i stravovací hygiena vojáků. Při svém tažení na tuto nemoc ztratili více mužů než z válečných akcí. A epidemie si nevybírala. Řádila mezi vojskem i mezi civilisty. Je zaznamenáno, že v roce 1866 během dvou kritických měsíců na cholera v Čechách zemřelo 30 tis. obyvatel, na Moravě až 50 tisíc.

Cholera částečně poznamenala i Chvalčov, který měl tehdy asi 140 domů a 900 obyvatel. V matrice zemřelých římskokatolické farnosti Bystřice p. Hostýnem, kam Chvalčov patřil (viz Moravský zemský archiv Brno, signatura 7510, r. 1783–1871, str. 138 a 139), je uvedeno, že v roce 1866 během září a října na tuto nemoc zemřelo 9 obyvatel a je nanejvýš pravděpodobné, že byli pochováni v místě, na kterém stojí i dnešní dřevěný kříž. Prusové v matrice zaznamenání nejsou a jejich vlastní evidenci není známá.

Den úmrtí	Den pohřbu	Jméno	Stáří	Číslo domu
1. 9.	3. 9.	Mariana Speszik	60 let	č. p. 37
15. 9.	17. 9.	Petronilla Herman	60 let	č. p. 25
17. 9.	19. 9.	Anna Chmelarz	58 let	č. p. 4
22. 9.	24. 9.	Vinzenzia Panek	30 let	č. p. 42
30. 9.	1. 10.	Anna Sedlař	28 let	č. p. 48
12. 10.	14. 10.	Josefa Szmerskez	13 let	č. p. 16
13. 10.	15. 10.	Josef Slawik	32 let	č. p. 18
24. 10.	26. 10.	Mariana Kužel	50 let	č. p. 25
28. 10.	30. 10.	Lucia Schrom	2 roky	č. p. 30

Jiří Jemelka

Lze předpokládat, že v zápisu se jedná pouze o Chvalčov. Podle MZA byla ve Chvalčově Lhotě obdobná situace a počet zemřelých obyvatel by tak jistě vzrostl. Jména konkrétních lidí nám nejsou v tuto chvíli známá.

Kříž Na hrobech

Jistě se ještě někteří z vás pamatují na dřevěný kříž u lomu na Říce. Stával na rozcestí mezi hlavní silnicí na Tesák a odbočující cestou k lomu a na Janče. Na trávníku kolem kříže sedali dělníci v poledne, když utichl hřmot drtiče, aby poobědvali to, co jim v kastrolku přinesly manželky nebo děti.

Kříž byl dřevěný, asi čtyři metry vysoký, zdobený řezbou. Tělo Kristovo s trnovou korunou bylo plechové, barevně natřené. Kolem hlavy Krista byla oblouková stříška. Kříž tam stál ještě v padesátých letech. Byl u země uhníly a spadl. Potom ještě několik let ležel v těch místech na zemi, než ho někdo uklidil. Místu, kde kříž stál, se říkalo „Na hrobech“. Zajímalo nás, tehdy ještě školáky, proč se to místo tak jmenuje. Dověděli jsme se, že tam byl kdysi vojenský lazaret a kříž byl postaven v místě hrobů mrtvých, kteří v lazaretu zemřeli. Byl prý pro nemocné nakažlivými nemocemi, proto byl zřízen v lese, vzdálen od obydlí. Pacienti lazaretu byli Němci, Proto se lomu říkalo „Skala v německém“.

Ve které době v těchto místech lazaret byl, to jsme se nedověděli, ale určitě to bylo napsáno na kříži. Kříž byl dubový a dub venku vydrží sto padesát let. Informace jsou jenom ústní, ale dosti pravděpodobné. Je možné, že pod křížem leželi mrtví, padlí pro slávu Napoleona nebo jiných vojevůdců té doby.

V dějinách Bystřice p. H. se také našla zmínka o epidemii tyfu. Správný byl předpoklad o době postavení kříže. Potvrzuje se i ústní podání našich občanů o důvodu jeho postavení v těchto místech. 2. prosince 1805 došlo k „Bitvě tří císařů“ u Slavkova. Napoleon zde porazil mnohem početnější vojska rakouská a ruská. Boj začal ráno za svítání a ve čtyři hodiny odpoledne už bylo na bojišti slyšet jen nářek raněných. Bylo po bitvě. Výsledek deseti hodinového boje byl však strašný. Dvacet tisíc padlých a další tisíce raněných. Těm bylo třeba pomoci. Proto byly narychlo zřízovány lazarety, vojenské špitály. Jeden špitál byl také zřízen v Bystřici p. Hostýnem, v keramické továrně v místě dnešního sídliště. Jako by nestačilo, že mnozí těžce

Mapa

zde končili své mladé životy. Za pár týdnů, v lednu 1806 vypukla v bystřickém špitále epidemie tyfu. Brzy začala nemoc ohrožovat i obyvatele mimo špitál. Postižení tyfem, kteří zemřeli, byli pochováni ve společných hrobech v místech vzdálených obydlí zdravých. Tyfová epidemie si vyžádala 147 obětí. Naše informace jsou jenom kusé, ale jistě se najdou záznamy, které je potvrdí a doplní.

Josef Skypala

Pověsti dále vypravují:

Při vpádu Tatarů do našeho kraje, utekli podle místní pověsti obyvatelé Pacetluk do blízkých lesů. Tataři našli pouze prázdnou ves bez lidí, dobytka a zásob. Napadlo je, že jsou všichni ukryti v lese a aby někoho vylákali a přinutili k vyrazení úkrytu, vyjížděli na lesní stráně a volali: „Kačo, Terezo“. Zda se jim tato lest podařila, není známo. Od těch dob se částem lesů (dvěma vrcholům) Kosteleckého lesa říká „Kača“ a „Tereza“.

Nedaleko Hostýna se nachází kopec Bedlina, říká se mu Tatarský kopec. O něm pověst tvrdí, že ho Tataři nanosili v čepicích, kolik jich bylo.

U Chvalčova za Říkou vykopali vesničané tři velké hroby, do kterých pochovávali velké množství mrtvých tatarských těl. Tomuto místu se dodnes říká Hroby.

O kapličky u vesnice Loukov se vypravuje, že stojí na tatarských hrobech.

U Dřevohostic se podle vypravování srazili Tataři s křesťany na polích zvaných Záruby, Zlámanky, Kozrálsko a Hejný.

Slohy dětí

Moje prázdniny

Prázdniny jsou dva nejlepší měsíce v roce.

O prázdninách jsem byl na hasičském táboře, který se konal na Tesáku. Tábor trval týden. Na táboře jsem měl hodné kamarádů, například: Vilém, Vojta, Filip, Vojta, Adam.

První den jsme začali stavět bunkr. Do bunkru se nás vlezlo 19. Na táboře bylo 21 dětí, ale už jsem zapomněl, kolik dospělých.

Druhý a třetí den jsme spíš hráli hry, jako třeba, že hasiči rozmístili po stromech raporky a my jsme podle nich chodili v lese, až jsme došli do cíle.

Čtvrtý den přinesli hasiči dýmovnice, zapálili je a my je hasili hasičákama. Byla to vážně zábava.

Poslední den, tedy v pátek, nám hasiči uspořádali takovou menší olympiádu, například: hod gumovým míčem nebo chůze po laně a moje nejoblíbenější, střelba ze vzduchovky.

Po posledním obědě nám hasiči rozdali červené mikiny a klíčenky.

Tábor jsem si náramně užil.

Jan Bělík, 4. ročník

Moje prázdniny

Prázdniny mám moc a moc ráda, protože je teplo, volno dva měsíce a mám o prázdninách narozeniny.

O prázdninách jsem byla s rodinou na Lysé hoře. Byla jsem tam, protože jsme tam ještě nikdy nebyli a protože jsme se chtěli projít, a taky jsme chtěli trochu spálit kalorie. Viděli jsme krásné výhledy a plachtící letadla, která byla těsně nad námi.

A zažila jsem i moc velké ponaučení. Nemá se utíkat z Lysé hory po zkratkách, protože jsou plné šutrů a navíc se z toho poučil i jeden pán, protože to on spadl a škaredě se odřel. Já jsem se poučila taky.

Moc se mi ty prázdniny líbily.

Antonie Anna Luhanová, 5. ročník

Moje prázdniny

Prázdniny jsou super, protože se nechodí do školy.

V Českém Švýcarsku jsem byl s tatínkem, sestrou a dvěma kamarády. Chtěli jsme si tam zajet, protože je tam krásně. Byli jsme se podívat na Pravčické bráně. Pluli jsme po řece Kamenici. Moc se mi tam líbilo.

Prázdniny byly fajn, ale dva měsíce už bylo dlouho. Už se mi i stýskalo po škole.

Antonín Hruška, 4. ročník

Malí hasiči

Hasičské soustředění

I letos se nám podařilo uspořádat pro mladé hasiče týdenní soustředění na Tesáku. Tematicky jsme to pojali jako „hru na vojáky.“ Vyzkoušeli si maskování, stavění bunkru, střílení, plazení... Hráli jsme hry, soutěžili, opékali špekáčky, hasili, šli na Marušku. Měli jsme i ukázkou boxu, přijel za námi záchranář z Rescue teamu se čtyřkolkou. Nechyběla ani tradiční stezka odvahy, kterou všichni zvládli! Zážitků bylo hodně a je na co vzpomínat.

Chtěla bych moc poděkovat klukům za pomoc, bez nich by nic nebylo!

Mladí hasiči se zapojili do akce Uklidme Česko!

V sobotu jsem se vydali z Tesáku přes Smrdutou a Janče na Chvalčov. Podařilo se nám nasbírat 2 pytle odpadků a plno hřibů! Každý měl dobrý pocit a radost z toho, že udělal něco pro přírodu.

Anna Adámková

Chvalčovští zahrádkáři

„Jedině příroda ví, co chce. Nikdy nežertuje a nikdy nedělá chyby, ty děláš jen člověk.“

Johann Wolfgang Goethe

Říjen je měsícem podzimním s velmi proměnlivým počasím – někdy chlad, plískanice a déšť – jindy příjemné teplé dny s hřejivým sluníčkem. Říjen hřeje i mrazí, ono totiž na jednom konci ještě hřeje, ale na druhém již mrazí. Čím déle vlašťovky u nás v říjnu prodlévají, tím déle pěkné a jasné dny potvrzují. Pokrývají-li se strniska ještě v říjnu hojně babími léty, jest to předzvěstí dlouhého a pěkného podzimu. Půda je stále dostatečně teplá, takže kořeny všech dřevin mohou ještě dobře růst – což nám vyhovuje při přesazování i výsadbě ovocných i ozdobných stromů, keřů, jehličnanů... Co nepromeškat, na co nezapomenout – s tím zahrádkář usíná, s tím se i probouzí. Zdá se, že koncem léta je na zahrádce nejvíc práce. Hlídá trvalky, ostříhává bylinky, suší, sklízí, vysazuje cibuloviny...

Chalupa zahrádkářů-CHZ

9.-11.8. jsme se zúčastnili výstavy FLORIA LÉTO.

5.9. proběhla v Kroměříži Okresní konference ČZS, kde se volilo nové složení ÚS ČZS.

14.9. jsme spolu s občany oslavili 650 let obce. Na CHZ jsme připravili výstavu a zároveň Den otevřených dveří. V pondělí byla výstava otevřena i pro ZŠ. Děti jsme pohostili moštem naší výroby.

20.9. jsme se na CHZ setkali při vinném burčáku. Přestože tentokrát nebyla žádná hudba, i tak to bylo setkání velmi příjemné a milé.

21.9. jsme moštovali a následující den se zúčastnili oblastní výstavy ČZS v Machově.

Oslavy 650. výročí obce

25.9. jsme se připravovali na výstavu FLORIA Bonsai v Kroměříži, která proběhla 27.-29.9.2019.

Všem, kteří pomáhali na našich akcích, patří velké poděkování a uznání za jejich dobrovolnou činnost, a to př. L. Adámkové, E. Bubílkové, M. Kolajové, M., A. Kynclovým, S., J. Kuželovým, P. Nezdařilíkovi, M. Valouchové, H., J. Pavelcovým, V., L. Raabovým, F. Matyášovi, L., B. Ovčáčkovým, J. Pecháčkovi, J. Slavíkovi, M. Symerskému, V. Zapletalovi, J. Zemánkovi a dalším.

Pawpaw je indiánský banán

Ovocný strom nazývaný banán severu, nebo také indiánský banán či pawpaw je možné pěstovat i u nás, v našich zeměpisných podmínkách. Snáší totiž dobře zdejší klima a pokud si ho vysadíme na zahradě, můžeme se za několik let radovat z lahodných exotických plodů jedinečné chuti. Přítel M. Symerský jej pěstuje a má s ním velmi dobré zkušenosti. Měl jej i na naší výstavě 14. září 2019.

Jak budeme pawpaw pěstovat: Ve volné půdě dorůstá až 5 m. Můžeme jej však také pěstovat v nádobě – tam dosáhne do výšky asi 2,5 m. Pokud se chceme dočkat úrody, je třeba vysadit více stromů blízko sebe. Plodí pak bohatě a pravidelně. U nás se pěstuje spíše jako okrasný keř, chceme-li pawpaw pěstovat kvůli plodům, je vhodné naroubovat vhodnou odrůdou. Zprvu necháváme růst mladé rostlinky ve stínu, ale plodící stromy už by měly být na plném slunci.

Podmínky pro pěstování

Výběr stanoviště: Slunné až polostinné, mladé rostliny upřednostňují polostín.

Půda: Pawpaw vyžaduje úrodnou půdu, bohatou na živiny. Mírně kyselou až neutrální, středně vlhkou a dobře propustnou.

Zálivka: Je třeba, aby byla vyvážená. Rostlina vyžaduje stále vlhkou půdu, ale nesmí být přemokřená, protože by mohlo dojít k zahnívání kořenů.

Hnojení: Je závislé na kvalitě půdy. Používáme hnojivo určené pro ovocné stromy. Množení: jednoduše se množí semenem, hřížením, nebo řízkem.

Oslavy 650. výročí obce

Řez: Záleží na druhu, který pěstujeme. Pawpaw roste extrémně pomalu, řez není všeobecně nutný.

Přezimování: Je dostatečně mrazuvzdorný, ale v prvních letech pěstování se doporučuje poskytnout mladým rostlinkám zimní ochranu (např. chvojím). Při pěstování v nádobě je nutné nádobu dobře obalit a postavit na chráněné místo, aby nedošlo k pomrznutí kořenů. Přezimování je také možné v chladné a světlé místnosti.

Škůdci, choroby: Paw-paw netrpí žádnou známou nemocí, nenapadají ho škůdci.

Dýně patří k začátku podzimu, což je doba jejich dozrávání a také sklizení. Je to od poloviny září do poloviny října, v závislosti na odrůdě..

Právě teď koncem léta, začátkem podzimu dýně dozrávají a je třeba je sklídit. Jejich zralost poznáme podle toho, že začínou na rostlině vadnout listy a usychá i stopka plodu. Ta je při sklizni důležitá – plody totiž uchováváme i se stopkou, protože by nám mohly začít zahnívat, nebo do nich proniknout choroba. Stopka by měla být dlouhá asi 5 cm. Podle některých odborníků bychom měli dýně před uskladněním „nechat vyzrát“. Pokud je sucho a svítí slunce, necháme je několik dní vyhřát na zahradě, tím se prý prodlouží jejich trvanlivost. Jestliže je naopak vlhko a chladno, umístíme je v suché, dobře větratelné místnosti, kde při teplotě okolo 20 ° C postupně dozrají.

Během skladování se nesmí dýně o sebe opírat ani se dotýkat. Skladujeme je při teplotě kolem 15 °C. Optimální vzdušná vlhkost by měla být mezi 50 a 80 %. Správně uskladněné dýně nám vydrží 4 až 5 měsíců

Dýně jsou tvořeny z 90 procent vodou a současně obsahují i velké množství vlákniny, bílkoviny a mastné kyseliny. Z vitamínů jsou zastoupeny C, D, E, B, riboflavin, karoten... A najdeme tu i nejrůznější minerální látky: sodík, draslík, vápník, mangan, železo, zinek... Vitamíny a minerály jsou ve vyváženém poměru, což má kladný vliv na oběhový systém a činnost srdce. Díky vlákninám a malému množství tuku a cukru jsou ideální jak pro detoxikační, tak i pro odtučňovací kúry.

Oslavy 650. výročí obce

Cenná čerstvá šťáva působí blahodárně na trávicí a současně i vylučovací soustavu. Enzymy, které jsou obsaženy v dýni, a především v čerstvé dýňové šťávě, pomáhají při onemocnění slinivky.

Dýně jsou doporučovány při chorobách močového ústrojí i ledvin, dokonce i při močových kamenech. Pomáhají při onemocnění žlučníku i při zácpě. Podle výzkumů z posledních let je jisté, že dýně pomáhá i při protinádorové prevenci (úspěch by zjištěn hlavně u rakoviny plic a prostaty).

Zajímavé je, že dýně se jako podpůrný lék doporučuje i při chřipkách a nachlazení, je to díky vysokému obsahu zinku, který napomáhá vylučování hlenů. Decilitr čerstvé dýňové šťávy před spaním pomůže i těm, kteří mají problémy s usínáním a spánkem.

Asi nejcennější částí jsou na dýni její semena. Jsou zdrojem zinku, vitamínů A, E, nenasycených mastných kyselin či kyseliny listové.

Jak dosáhnout, aby nám na záhonech nerostl plevel?

Zřejmě je to noční můra mnoha zahrádkářů, ale vezme, že plevel by mohl být i naším spolubojovníkem na zahrádce. Zdá se nám to sice někdy neuvěřitelné – ale je to tak. Plevel například zpevňuje, ale také chrání vyčerpanou i jiným způsobem poškozenou půdu. To je fakt, na který bychom si měli vždy vzpomenout, když se s povzdechem chystáme na boj s plevelem.

Můžeme zkusit pěstovat zeleninu podobně jako plevel. Samozřejmě zelenina potřebuje více místa, aby pěkně rostla do požadovaných rozměrů a dobře dozrála. Zeleninu hustě vysadíme, sklídíme a záhon vyplejeme.

Při tomto způsobu kombinujeme druhy zeleniny tak, aby nezůstávala žádná volná půda. Na jaře vysejeme více semen a volíme ty druhy, které rostou stejně rychle jako plevel a pro plevel pak nezbude místo. Týká se to ředkviček, špenátu, kerblíku, rukoly, červené lebedy, salátů. Mezi ně lze vysévat nebo později dosadit sazenice

Oslavy 650. výročí obce

pomaleji rostoucích druhů, které pak na záhoně zůstávají déle. Mohou to být: kedlubny, zelí, řepa, celer nebo mangold, ale i hrášek či fazole. Při této strategii stále sklízíme rychle rostoucí druhy, abychom uvolnili místo pro ty déle rostoucí. Volná místa mezi rostlinami můžeme průběžně mulčovat. Použijeme slámu, štěpky nebo krátkou posečenou travu. Jestliže se nám na takovémto smíšeném záhoně uvolní místo, výborně ho vyplní třeba lichořeřišnice.

Mulčování a boj o místo

Touto možností můžeme jednoduše vyčistit zaplevelené záhony. Ze záhonu, kde se ukrývají semena i kořeny plevelů, odstraníme mulč, který jsme sem dali na podzim. Půdu jen uhrabeme a již od března tu vyséváme „rychlé druhy“ (hlavně ředkvičky a špenát). Postupně sklízíme a použít můžeme i některé druhy prorůstajícího plevelu. V květnu už je čas na vysazování sazenic košťálovin a celeru a také na výsev zeleniny teplomilné, což jsou okurky, cukety, dýně, fazole. Sesbíráme ze záhonu všechno a důkladně jej namulčujeme. Po týdnu už se mulč usadí, pro výsadbu sazenic a semen v něm připravíme „hnízdečka“, která ještě naplníme kompostem.

(Pod mulč můžeme použít také kartony. V tom případě nezapomeneme v kartonech udělat díru na kořeny zeleniny.)

LISTOPAD

5. 11. 17h	Výbor ZO ČZS
8.– 9. 11.	Pá-So – Ostrava oblastní školení OOI
10. 11. 13h	CH.Z. Společenská akce „Ochutnáme Svatomartinskou husu i víno“
19. 11. 16h	CH.Z. Svátek MUŽŮ včetně drahých poloviček „Posezení při svíčkách – rozjímání“
22. 11.	RR ČZS Praha
23.-24. 11.	Sněm ČZS Praha
30. 11.	FLORIA VÁNOCE

Oslavy 650. výročí obce

PROSINEC

3. 12. 17h Výbor ZO ČZS
13.12. Pá 16.00 – 18.00h Klub seniorů Val. Meziříčí (budova městské policie V.M.) – př. Vlastimil Váhala - Degustace jablek,
26.12. 12.30h Lanžhot „Den koní“
26.12. 16h M.N.VES Žehnání vína
29.12. 13h CH.Z. Společenská akce „Výšlap přírodou“ na ukončení roku 2019
Vítáme každého účastníka – po příchodu zpívání koled, posezení.

Pranostiky:

Zahradu v září trvalky rozzáří.

Svatá Teklička maluje jablíčka.

Svatý Václav v slunci září – sklizeň řepy se podaří.

Na svatého Kalista ucpi včelín dočista.

Než zavřete zpravodaj

Lidská bytost je částí celku, kterému říkáme „Vesmír“. Částí, jež je omezena v čase a prostoru, zažívá sama sebe, své myšlenky a pocity, jako něco odděleného od zbytku, cosi jako určitý druh optického klamu svého vědomí. Tento klam je pro nás druhem vězení, který nás rozděluje do našich osobních tužeb a poutá do citu k několika nejbližším osobám.

Naši úlohou musí být osvobodit se z tohoto vězení, rozšířením našeho smyslu pro soucit, abychom mohli obejmout všechna živá stvoření a celou přírodu v její nádhře. Nikdo není schopen toho dosáhnout kompletně, avšak snaha o dosažení je sama o sobě částí osvobození a vzniku vnitřní bezpečnosti a vnější svobody.

Albert Einstein

Oslavy 650. výročí obce

650 let výročí Chvalčova

Slovo na konec:

„Největší chyba, kterou můžete v životě udělat, je mít pořád strach, že nějakou uděláte.“

Elbert Hubbari

Obsah

Úvodník	1
Zprávy z obecního úřadu.....	3
Slovo starosty.....	7
Matrika.....	8
Co bychom měli vědět.....	10
650 let výročí Chvalčova	11
Zprávy ze stacionáře	20
Okénko nejen do školy	22
Různé	26
Společenská rubrika.....	29
Vaše příspěvky	34
Z historie.....	36
Slohy dětí.....	39
Malí hasiči.....	40
Chvalčovští zahrádkáři	43
Než zavřete zpravodaj.....	48

Lavírovaná kresba na přední straně obálky od pana Karla Bubílka je ulice Pod Matuškem. Uzávěrka příspěvků do příštího zpravodaje je 25. listopadu 2019. Za obsah článků zodpovídají autoři.

CHVALČOV OZNAMUJE – vydává obec Chvalčov. Zdarma pouze pro občany s trvalým bydlištěm v obci Chvalčov. Periodický tisk územně správního celku. Redakční rada: Mgr. Jitka Dostálová, Karel Bubílek, Mgr. Alena Konečná. Vytiskl KaS Bystřice pod Hostýnem. Vydavatel: obec Chvalčov, Obřanská 145, 768 72 Chvalčov, IČ: 00488895. Redakce: ludoisova@seznam.cz, tel.: 739 208 969. Ev. číslo: MK ČR E 19521